

**MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN**

-) RUSTOW, Marina. The diplomatics of leadership: administrative documents in Hebrew script from the Geniza. *Jews, Christians, and Muslims in medieval and early modern times: a festschrift in honor of Mark R. Cohen*. Ed. Arnold Franklin ... [et al.]. Leiden: Brill, 2014, (Christians and Jews in Muslim Societies, 2), pp. 306-351. Interactions between Jewish leaders & the Fatimid court. *Kahraman*
110164
Yahudi Tarih
220024

11 Aralık 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- 3368 STEIN, Sarah Abrevaya. [Roundtable: Jewish identities in the Middle East, 1876-1956] The field of in between. *International Journal of Middle East Studies*, 46 iii (2014) pp. 581-584.

Yakıniki
220024

01 Aralık 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN 7 Kasım 2016
SONRA GELEN DOKÜMAN

3360 CAMPOS, Michelle U. [Roundtable: Jewish
Yahudilik identities in the Middle East, 1876-1956] Between
220024 others and brothers. *International Journal of Middle
East Studies*, 46 iii (2014) pp. 585-588.

3391 STEIN, Sarah Abrevaya. [Roundtable: Jewish
Yahudilik identities in the Middle East, 1876-1956] The field
220024 of in between. *International Journal of Middle East
Studies*, 46 iii (2014) pp. 581-584.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

987 CRONE, Patricia. Jewish Christianity and the Qur'an (part one). *Journal of Near Eastern Studies*, 74 ii (2015) pp. 225-253. "I re-examine the question of whether there is a Jewish Christian input in the Qur'an." *Hıristiyanlık*
081144
Yahudilik
22.05.24

11 Aralık 2016

11 Aralık 2015

Siyonizm 6340
18179
Yahudilik
220024

ASHKAR, Ahmad. On the relationship between
Zionism and Judaism. *Palestine-Israel Journal of
Politics, Economics and Culture*, 20 iv - 21 i (2015)
pp. 67-74.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

1016 KRINIS, Ehud. *God's chosen people: Judah Halevi's Kuzari and the Shī'ī Imām doctrine*. Tr. Brener, Ann & Cohen, Tamar Liza. Turnhout: Brepols, 2014 (Cultural Encounters in Late Antiquity and the Middle Ages, 7). 349 pp. Translated from Hebrew. "Presents a historical perspective for understanding the basis of Judah Halevi's attraction to Shī'ī theology."

SCA
181204
Yahudilik
220044

11 Aralık 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- 989 HEEMSKERK, Margaretha T. A Mu'tazilite refutation of Christianity and Judaism: two fragments from 'Abd al-Jabbār's *al-Mughnī fi abwāb al-tawhīd wa-l-'ād*. *The Routledge reader in Christian-Muslim relations*. Ed. Mona Siddiqui. London & New York: Routledge, 2013, pp. 98-111. Originally published in *The three rings: textual studies in the historical dialogue of Judaism, Christianity, and Islam*, eds. B. Roggema, M. Poorthuis & P. Valkenberg (Leuven 2005), pp:183-201.
- Mutezile*
Hinç Şiyavalk
081144
yahudilik
220024
Kadi Abdülkadir
110074

11 Aralık 2016

MADE WYBRANDINTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- Islam 975 GALLAL, Hana Sadik el-. *Islam and the West: the
031785 limits of freedom of religion*. Berne: Lang, 2014
Heristiyalik (Welten des Islams, 4). 340 pp. Freedom of
091144 religion in the West and in Arab states.
Yahudilik
220024 976 LOVAT, Terence & CROTTY, Robert. *Reconciling
Islam, Christianity and Judaism: Islam's special role
in restoring convivencia*. Cham: Springer, 2015.
137 pp.
- 977 NIRENBERG, David. *Neighboring faiths:
Christianity, Islam, and Judaism in the Middle Ages
and today*. Chicago: University of Chicago Press,
2014. 341 pp. "Across the long course of their
histories the three religions have developed in
interaction with one another."

11 Aralık 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Islam 1002
031785
Yahudilik
02004
Hristiyanlik
081144

STROUMSA, Guy G.. Jewish Christianity and Islamic origins. *Islamic cultures, Islamic contexts: essays in honor of Professor Patricia Crone*. Ed. Behnam Sadeghi ... [et al.]. Leiden: Brill, 2015. (Islamic History and Civilization: Studies and Texts, 114), pp. 72-96.

11 Araık 2016

11 Aralık 2015

6849 MARGLIN, Jessica M. Jews in shari'a courts: a family dispute from the Cairo Geniza. Jews, Christians, and Muslims in medieval and early modern times: a festschrift in honor of Mark R. Cohen. Ed. Arnold Franklin ... [et al.]. Leiden: Brill, 2014, (Christians and Jews in Muslim Societies, 2), pp. 207-225. Early 12th century.

Kahve
110164
Yakutluk
220024
Serçe Yayınevi
181816

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

11 Aralık 2018

6176 SONDER, Ines. 'May be solved by the construction
of garden cities': German-Jewish literary proposals
on garden cities in Eretz Israel. *Garden cities and
colonial planning: transnationality and urban ideas
in Africa and Palestine*. Ed. Liora Bigon and Yossi
Katz. Manchester: Manchester University Press,
2014, pp. 123-143. Early twentieth century.

Almanya

01/584

Yahudi

220024

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

827 AMES, Christine Caldwell. *Medieval heresies:
Christianity, Judaism, and Islam*. Cambridge:
081144 Cambridge University Press, 2015. 354 pp.
Jehudilik Comparative survey of heresy and its response
220024 throughout the medieval world from England to
Islam Persia.
091785

11 Aralık 2015

11 Aralık 2016

998 RÍO SÁNCHEZ, Francisco del. The rejection of
Muhammad's message by Jews and Christians and
its effect on Islamic theological argumentation.
Journal of the Middle East and Africa, 6 i (2015)
pp. 59-75.

İslam
031785
Hristiyanlık
081114
Yahudilik
220024

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

6165 MEITON, Fredrik. The radiance of the Jewish national home: technocapitalism, electrification, and the making of modern Palestine. *Comparative Studies in Society and History*, 57 iv (2015) pp. 975-1006. On Mandatory Palestine. "A central vehicle for this technocapitalist vision ... was a hydroelectrical megasystem in the Jordan Valley." *Yahudilik* 220024

6163 LOCKER-BILETZKI, Amir. Judaism and communism: Hanukkah, Passover, and the Jewish Communists in Mandate Palestine and Israel, 1919-1965. *Journal of Israeli History: Politics, Society, Culture*, 34 ii (2015) pp. 141-158. "Explores the mythological, ritualistic, and symbolic aspects of the ways in which the festivals of Hanukkah and Passover were celebrated by the Jewish Communists in Mandate Palestine and the State of Israel". *Yahudilik* 220024

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

08 Aralık 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

08 Aralık 2016

6103

Yahudilik
220024

GARB, Jonathan. The psychological turn in sixteenth century Kabbalah. *Les mystiques juives, chrétiennes et musulmanes dans l'Égypte médiévale (VIIe-XVIIe siècles): interculturalités et contextes historiques*. Sous la dir. de Giuseppe Cecere, Mireille Loubet, Samuela Pagani. Cairo: Institut Français d'Archéologie Orientale du Caire, 2013, pp. 109-124. "It was only in Safed that the Kabbalah would truly acquire the typical form of social and ritual organization which often persists to this day: the fellowship."

6126

Yahudilik
220024

RAICHEL, Nirit. The design of the 'new Hebrew' between image and reality: a portrait of the student in Eretz Yisrael at the beginning of 'Hebrew education' (1882-1948). *Israel Affairs*, 21 iv (2015) no. 633-647.

6107

Yahudilik
220024

JEFFRIES, J.M.N. *The Palestine deception, 1915-1923: the McMahon-Hussein correspondence, the Balfour declaration, and the Jewish National Home*. Edited with an introduction by William M. Mathew. Washington: Institute for Palestine Studies, 1923. Published London, 1923.

English
6932 GINAT, Rami. [Roundtable: Jewish identities in the *Yahudilik*
Middle East, 1876-1956] Jewish identities in the Arab *220024*
Middle East: the case of Egypt in retrospect.
International Journal of Middle East Studies, 46 iii
(2014) pp. 593-596.

*Yahudilik*⁶⁹⁴⁰
220024 MICCOLI, Dario. *Histories of the Jews of Egypt:
an imagined bourgeoisie, 1880s-1950s*. Abingdon
& New York: Routledge, 2015 (Routledge Studies
in Middle Eastern History, 18). 229 pp.

10 Aralık 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
NRA GELEN DOKÜMAN

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN 84 Aralık 2016

- 1047 VELTRI, Giuseppe. Die arabische Philosophie und der Islam im modernen jüdischen Denken. Vorüberlegungen zu einer Begriffsgeschichte. *Jahrbuch*
Jewish lifeworlds and Jewish thought: Festschrift presented to Karl E. Grözinger on the occasion of his 70th birthday. Ed. Nathanael Riemer. Wiesbaden: Harrassowitz, 2012, pp. 99-110. 220024

MUSEVİLERLE 500 YIL

Editör
Burçin EROL

Ankara-1992

17 Kasım 2019

notale Osmanlılar pozitifidir
150-152
yahudilik
220024

III. OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE MÜSLÜMAN-MUSEVİ İLİŞKİLERİ

Osmanlı Devletinde Dini Cemaatların Ortak Hayatı ve
Museviler

Ahmet Hikmet EROĞLU (*)

1. İslâm dininin gayrimüslimlere bakışı ve Türklerin başka milletlere müsamahası

İslâm dini başka inançların var olacağını kabul etmiş, hiç kimseye zorla, İslâm dinini kabul ettirmeyi öngörmemiştir (1). İnsanların birbirlerine, bir inancı zorla kabul ettiremeyeceği gerçeğini ortaya koyan Kur'an-ı Kerim, bu hususu şöyle açıklamıştır. "Ey Muhammed Rabbin dileseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi inanırdı. Öyle iken insanları inanmaya sen mi zorlayacaksın?"(2) Yine Kur'an-ı Kerim'de, dinlerinin aslına sadık kalmış olan Ehl-i Kitap mensuplarından şu şekilde bahsedilmiştir: "Şüphesiz, inananlar, Yahudi olanlar, Hıristiyanlar ve Sabîilerden Allah'a ve Ahiret gününe inanıp yararlı iş yapanların ecirleri Rablerinin katındadır. Onlar için artık korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir" (3). Sonuç olarak da şu hüküm verilmiştir: "Sizin dininiz size, Benim dinim banadır"(4).

İslâm, başka inançların varlığını kabul etmekle birlikte, onların hepsini aynı kategori içine dahil etmemiştir. Onlardan Putperest olanlara çok şiddetli karşı çıkarken, Ehl-i Kitap kabul ettiği Yahudileri ve Hıristiyanları menseleri itibarıyla daha farklı değerlendirmiştir(5). Bundan dolayı Müslüman erkeklerin Ehl-i Kitap hanımlarla evlenmelerine izin verilmiştir. Müslümanlara, Musevilerin kestiği hayvanların etleri aynı sebepten helal kılınmıştır.

Türkler, İslâm dinini kabul etmeden önce de, sonra da her zaman hakimiyetleri altındaki milletlere müsamaha ile muamele etmişlerdir. "Hak kuvvetlinindir" prensibinin geçerli olduğu bir dönemde büyük Türk İmparatoru Atilla, Roma'nın kapısına dayanmışken, Papa başkanlığındaki bir heyetin ricasını kabul ederek, Roma'yı yakıp yıkmaktan vazgeçmiştir. Halbuki, bu tarihten asırlarca sonra, papalığın bizzat organize ettiği Haçlı seferleri esnasında, Hıristiyan orduları, kendi dindaşlarını bile, "farklı mezheptendir" diye katletmekten, onların mallarını yağmalamaktan, namuslarına tasallut etmekten çekinmemiştir. İşte bundan dolayı, Ortadoks Hıristiyanlar, "biz

(*) Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi.

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA ÇELENK DOKÜMAN

- infancia en España y Portugal. Siglos XVI-XIX*, Madrid, Silex, 2011, pp. 149-186.
- Prieto Bernabé, José Manuel, "Los moriscos en Pastrana según el censo de 1573", *I Congreso de Historia de Castilla-La Mancha*, Toledo, Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha, 1988, tomo VII, pp. 269-282.
- Rabasco Valdés, José Manuel, "Dos aspectos de la esclavitud morisca. Málaga, 1569", *Homenaje al Dr. D. Juan Reglà Campistol*, Valencia, Universidad, 1975, vol. I, pp. 293-302.
- Resa Moncayo, Francisco Javier, "Realidad morisca en Antequera (1560-1585)", en Antonio Mestre Sanchís y Enrique Giménez López (coords.), *Disidencias y exilios en la España moderna (Actas de la IV Reunión Científica de la Asociación Española de Historia Moderna)*, Alicante, 1997, tomo II, p. 423-433.
- Rodríguez de Gracia, Hilario, "Moriscos expulsados de Granada y 'avecindados' en Toledo", *Hispania Sacra*, 65, Extra I (2013), pp. 153-188.
- Ruiz Pérez, Antonio, "El levantamiento morisco en tierras de señorío. El caso del marquesado de Cenete", *Chronica Nova*, 19 (1991), pp. 291-336.
- Sánchez Ramos, Valeriano, "Los tercios de Italia y la guerra de los moriscos", en Manuel Barrios Aguilera y Ángel Galán Sánchez (ed.), *La Historia del Reino de Granada a debate. Viejos y nuevos temas. Perspectivas de estudio*, Málaga, Diputación, 2004, pp. 77-112.
- Tapia Garrido, José Ángel, *Historia de la Baja Alpujarra*, Almería, Ayuntamientos de Adra, Berja, Dalías, El Ejido e Instituto de Estudios Almerienses, 1989.
- Vincent, Bernard, "Los moriscos granadinos: ¿una frontera interior?", *El río morisco*, Valencia, Universitat, 2006, pp. 163-185.
- Vincent, Bernard, "Guerra y hábitat en Andalucía oriental en el siglo XVI", *El río morisco*, Valencia, Universitat, 2006, pp. 119-130.
- Vincent, Bernard, "La expulsión de los moriscos del Reino de Castilla y su reparto en Castilla", en Bernard Vincent, *Andalucía en la Edad Moderna: economía y sociedad*, Granada, Diputación, 1985, pp. 215-266.
- Vincent, Bernard, "¿Cuál era el aspecto físico de los moriscos?", *Andalucía en la Edad Moderna: economía y sociedad*, Granada, Diputación, 1985, pp. 303-313.
- Vincent, Bernard, "Economía y sociedad en el Reino de Granada", en Antonio Domínguez Ortiz (dir.), *Historia de Andalucía*, Madrid, Planeta, 1983, vol. IV, pp. 161-223.

Recibido: 24/11/2014

Aceptado: 12/02/2016

yahudilik 220024
islam 091785

AL-QANTARA
XXXVII 1, enero-junio 2016
pp. 111-128
ISSN 0211-3589
doi: 10.3989/alqantara.2016.005

Additional Contributions of 'Abd al-Ḥaqq al-Islāmī to the Muslim-Jewish Polemic*

Contribuciones adicionales de 'Abd al-Ḥaqq al-Islāmī a la polémica judío-musulmana

Haggai Mazuz

Annemarie Schimmel Kolleg, Bonn, Germany

'Abd al-Ḥaqq al-Islāmī, a fourteenth-century Muslim polemicist of Jewish origin, has been somewhat obscured in research due to doubts about the uniqueness and originality of his thinking and the extent of his Jewish education. This article, part of a broader research effort presently under way, attempts to surmount these doubts by demonstrating that 'Abd al-Ḥaqq made a unique contribution to the oeuvre of Muslim anti-Jewish polemics, displayed originality in his extensive use of gematria and adaptation of source material to his agenda, and possessed no small amount of Jewish knowledge. The last-mentioned is reflected in his familiarity with the structure and messages of the Bible, at least a superficial acquaintance with parts of the Oral Law, and possibly some proficiency in Hebrew.

Key words: Polemics, 'Abd al-Ḥaqq al-Islāmī, *al-Sayf al-Mamdūd*, *dalā'il al-nubuwwa*, 'Uzayr, Midrash, gematria.

'Abd al-Ḥaqq al-Islāmī, un polemista musulmán del siglo XIV y de origen judío, ha sido algo silenciado por la investigación puesto que existían dudas respecto a la excepcionalidad y originalidad de su pensamiento, así como respecto a la extensión de su educación en el Judaísmo. Este artículo, parte de un estudio más amplio, intenta superar esas dudas demostrando que 'Abd al-Ḥaqq hizo una contribución única a las obras de polémica musulmana anti-judía, mostró una amplia originalidad en su extenso uso de la gematría y adaptación de las fuentes a su agenda, mostrando, asimismo, un gran conocimiento judío. Esto último queda demostrado por su familiaridad con la estructura y el mensaje bíblicos, por un conocimiento superficial de partes de la ley oral y por una cierta habilidad con el hebreo.

Palabras clave: Polémica, 'Abd al-Ḥaqq al-Islāmī, *al-Sayf al-Mamdūd*, *dalā'il al-nubuwwa*, 'Uzayr, Midrash, gematría.

* I would like to thank the anonymous reviewers of this article, as well as Professor Esperanza Alfonso, for their invaluable comments and assistance.

Yahudilik (220024)

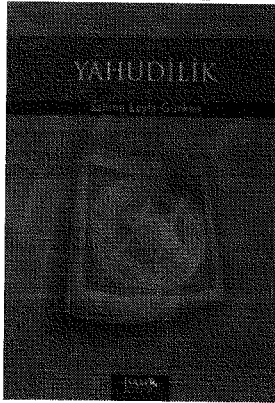
MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

19 Kasım 2016

Ötekini Anlamak

Yahudilik, Salime Leyla Gürkan,
İsam Yayınları, İstanbul, 2008, 278 s.

Amerika dönüşünde Konferansını dinlediğim bir hocamız, heyecanla bazı şeyleri eleştiriyordu. Eleştirdiği şeylerden aklımda kalan en önemlisi Türkiye'deki dinler tarihçilerinin Yahudiliğe haddinden fazla yer verdikleri meselesiydi. Üstada göre, dünya genelinde nüfusu yaklaşık 20 milyon civarında olan bir topluluğun dinine derslerde ve araştırmalarda ancak dünya nüfusu içinde kapladıkları alan kadar yer verilmeliydi. Yedi milyara yaklaşan dünyada 20 milyon deve de kulak bile sayılmazdı. Bu yüzden de ısrarla müfredattan tamamen çıkarılmasını bu olmazsa da bir derste işlenen bir konu olarak geçiştirilmesi gerektiğini, aksi davranışın hiçbir şekilde pragmatist olmadığını söylüyordu. Böylesi bir söylem de öncelikle bir mantık hatası vardı. Demografik yapıyla kültürel, felsefi ve dini ağırlık aynı şey değildir. Bir topluluğun yeryüzünde kapladığı yer küçük olabilir ama etkisi fazla olabilir ya da atasözünde söylenenin aksine cürmünden büyük yer yakabilir. İkinci olarak incelenecek ya da eğitimi verilecek dinsel ya da felsefi geleneğe müntesiplerinin sayısına bakarak karar verilmez. O takdirde bugün müntesibi hiç bulunmayan dinleri araştırmanın ya da öğretmenin hiçbir mantığı olmayacaktır.

Yahudilik ya da Musevilik tarih sahnesine çıktığı andan itibaren sürekli çok küçük bir topluluğun dini olarak kalmıştır. Üstelik bu küçük topluluk yüzlerce yıldır hem sürgün hayatı yaşamakta hem de muhtelif

Yahudilik (220024)

ESKİ MUSEVİ AİLESİ *

Yazan: William F. KENNEL

Çev.: Arş.Gör. Hakkı Şah YASDIMAN

"Bunun için insan anasını babasını bırakacak, karısına tutunacak ve tek bir beden olacaklardır." ¹ Evliliğin tabiatını ifade eden bu cümle Tekvin'in başında bize verilmiştir. Ayrıca, Mukaddes Kitab'ın Eski Ahit bölümünde, başından sonuna kadar, evlilik ve aile ile ilgili birçok bilgi de bulunmaktadır. Böylece, biz eski bir toplumdaki ailenin, başka gelenekleri ve problemleri ile birlikte, aile yapısını, eş seçimi adetlerini, çocuk yetiştirme modellerini öğrenebiliriz. Bu nedenle, eski Müsevî ailesini incelemenin bir sebebi, yaklaşık 25-30 asır önce yaşamış olan aile tipini tanımlayabilmek için bir kısım düzenlenebilir bilginin bulunması gerçeğidir.

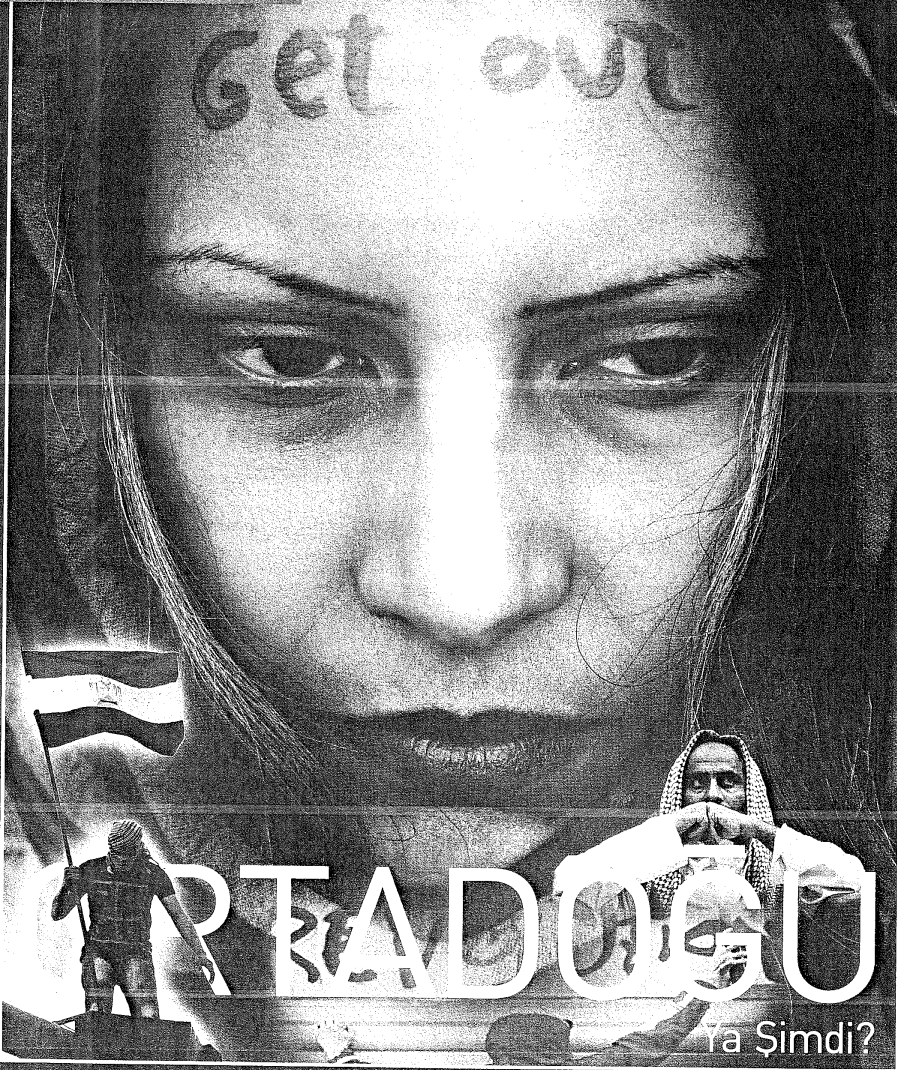
Zamanımızdan uzaktaki bir evlilik ve aile hakkında çalışmak başlı başına değerli bir teşebbüs olmakla birlikte, Eski Müsevî ailesi günümüzle de ilgisiz değildir. Belki, onun bugünkü Yahudi ailesine yaptığı tesir oldukça açık bir şekilde görülebilir. Bütün beşerî müesseseler sürekli olarak değişirler. Biz, bugün, Amerika'daki Yahudi ailesinin eski Müsevî ailesinin tam bir kopyası olduğunu iddia etmiyoruz fakat, onun günümüz Yahudi ailesine yaptığı tesir hiç de az değildir. Özellikle, Ortodoks Yahudiler günlük hayatlarında en az 22 asırdan beri Mûsâ'nın kanununun hahamlarca tefsirlerinden oluşmuş, kutsal kaidelerin resmî bir ifâdesi olan, Talmut tarafından yönlendirilirler ve terbiye edilirler.

Hıristiyanlık vasıtasıyla, diğer Batı ülkeleri ve bizim ailemize ¹ Müsevî kültü-

* Bu makale 1966 yılında New York'ta (Meredith Publishing Kompany tarafından) basılan *The Family in Perspective* isimli kitabın 38-61 sayfaları arasında alınmıştır.

1) *Tekvin* 2: 24.

1) Yazar, zaman zaman burada da görüldüğü gibi, kendi toplumundaki (A.B.D.) duruma işaret etmektedir. Yeri geldikçe, bunlar dipnotlarda tarafımızca belirtilecektir (rakamlarla belirtilmiş olan dipnotlar yazara, romen rakamları ile verilmiş olan bütün dipnotlar ise mütercime aittir.)

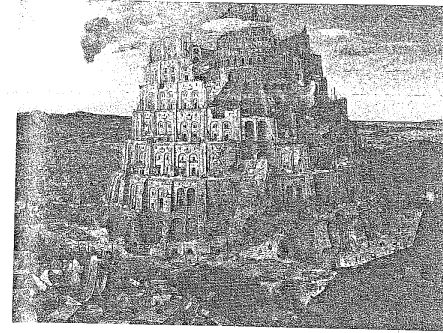

Babil esaretinden miladi ilk yıllara Yahudiler

Yahudilik (220024)

19 Kasım 2016

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Bu çalışma Babil Sürgünü'nden Miladi ilk yıllara kadar olan dönemi incelemektedir. Bu sürgün Yahuda Krallığı'nın Babilliler tarafından M.Ö. 598 ve 587 yılları arasında işgal edilmesi sonucu başlamış, M.Ö. Perslerin Babillileri yenmesi sonucu ile de son bulmuştur. Pers Kralı Kores, bu tarihten sonra Yahudilere Filistin'e dönüş iznini vermiştir. Kores'in izin süreci Yahudilik ve Yahudi hayatı açısından bir çok değişimin ve yeniliğin dönüm noktası olmuştur.

Dr. Mustafa YİĞİTOĞLU

Bahsettiğimiz bu süreç, birinci mâbedin yıkılması ve Yahudi halkının sürgün edilmesiyle sonuçlanan Bâbil istilası sonrası cereyan eden tarihi ele almaktadır. İlk olarak Yahudiler, İbrahim ile başlayan süreç içerisinde Tanrı ile ahid yapmış, Yusuf ile Mısır'a göç etmiş, Musa ile Mısır'dan, zulümden kurtulmuş ve nihayetinde 'kutsal topraklara' yerleşmiştir. Bu topraklarda buldukları zaman diliminde 'Hakimler dönemi' (M. Ö. 1200-1000) ile 'Krallık dönemi' (M. Ö. 1020-928) ve bu dönem içerisinde Davut ile başlayan büyük ihtişamı, Süleyman'ın ölümü sonrası devletin ikiye bölünmesini yaşamıştır. İlk bölünmeye neden olan Kuzey İsrail Krallığı'nın Asurlular tarafından yıkılması müteakibinde, takriben bir buçuk asır sonra, Nabopolassar'ın ölümünün ardından tahta oğlu Nabukadnezar'ın geçmesi ve genç kralın yeni fetihlere başlaması sonucu büyük imparatorluk haline gelen Babilliler' güneyde bulunan Yahuda Krallığı'nı (MÖ. 586/7) yıkmıştır.²

Süleyman Mâbedi'nin yıkılarak burada bulunan halkın büyük çoğunluğunun Babil'e sürgün edilip, yarım asır kadar yabancı topraklarda yaşamaya zorlanmalarıyla

neticelenen bu ikinci yıkım Yahudi tarihinin ilk büyük sürgünü ve en önemli dönüm noktasıdır.

Yeni kurulan Babil İmparatorluğu, Nebukadnezar'ın hüküm sürdüğü dönemde birçok devlet ve milletleri etkisi altında bırakan üstün güç konumunda idi. Yayılma politikası güden Nebukadnezar iktidar olmasının hemen akabinde Filistin ve Suriye'deki hâkimiyetini pekiştirmiş ve sonrasında M.Ö. 601 yılında Mısır'ı işgal girişimlerinde bulunmuş fakat bunda muvafakat sağlamamıştır.³ Babil'in Mısır'ı zapt edememesinin olumsuz tesiri nedeniyle Yahuda da dâhil olmak kaydı ile Filistin ve Suriye'deki bazı yönetimler Babil'e karşı isyan etmiştir. İlk zamanlarda Babil İmparatorluğu'na karşı orta yollu bir siyaset uygulayan Yahuda kendi topraklarında ve çevre bölgelerde tekrar güç elde etmek istemesinden ötürü Babil yönetimine karşı zaman zaman isyan etmişlerdir. Babil'e karşı yapılan bu baş kaldırmalar nedeniyle Kudüs birkaç kez işgale maruz kalmıştır.

M.Ö. 586'da gerçekleştirilen son işgalde Kudüs tamamen tahrip edilip mâbed parçalanmıştır. Mâbedden arta kalan eşyalar ise

Babil'e götürülmüştür.⁴ İstila sırasında mâbedde bulunan Ahid Sandığı bir rivayete göre parçalanmış, diğer bir rivayete göre ise istila öncesi Manaşe tarafından mâbedden alınmıştır.⁵ Yaşanan hadiseler neticesinde Yahuda devleti yok edilerek halkı Babil'e sürgüne gönderilmiştir.

Kutsal Kitap'a göre Kudüs'ün yıkılıp yerle bir edilmesi ve halkın Babil'e sürgün gönderilmesi, Yahuda kralı Yehoyakim zamanında başlamıştır. Gerçi Yehoyakim üç yıl boyunca Nebukadnezar'a karşı başkaldırana kadar bu hadiseyi geciktirmeye çalışmıştır.⁶ Babil sürgünü kral Sidkiya döneminde nihayete ermiştir.

Kudüs'ü zapt eden Babil kralı Nebukadnezar, Yahuda kralı Yehoyakin'i, ailesini, yöneticileri, askerleri, zanaatçıları, demircileri Kudüs ve Yahuda'dan yaklaşık on bin insanı sürgüne göndermiş ayrıca tapınak ile kral sarayının bütün hazinelerini alarak, kral Süleyman'ın tapınak için yaptırdığı altın eşyaların tümünü parçalamıştır.⁷ Nebukadnezar Yehoyakin'i tutsak alıp Babil'e götürdüktan sonra yerine amcası Sidkiya'yı⁸ (Mattanya) kral olarak atamıştır.⁹

MUSEVİLERLE 500 YIL

Editör
Burçin EROL

Ankara-1992

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Yahudilik (220024)

19 Kasım 2016

III. OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA VE TÜRKİYE CUMHURİYETİNDE MÜSLÜMAN-MUSEVİ İLİŞKİLERİ

Osmanlı Devletinde Dini Cemaatların Ortak Hayatı ve
Museviler

Ahmet Hikmet EROĞLU (*)

1. İslâm dininin gayrimüslimlere bakışı ve Türklerin başka milletlere müsamahası

İslâm dini başka inançların var olacağını kabul etmiş, hiç kimseye zorla, İslâm dinini kabul ettirmeyi öngörmemiştir (1). İnsanların birbirlerine, bir inancı zorla kabul ettiremeyeceği gerçeğini ortaya koyan Kur'an-ı Kerim, bu hususu şöyle açıklamıştır. "Ey Muhammed Rabbin dileseydi, yeryüzünde bulunanların hepsi inanırdı. Öyle iken insanları inanmaya sen mi zorlayacaksın?"(2) Yine Kur'an-ı Kerim'de, dinlerinin aslına sadık kalmış olan Ehl-i Kitap mensuplarından şu şekilde bahsedilmiştir: "Şüphesiz, inananlar, Yahudi olanlar, Hıristiyanlar ve Sabiilerden Allah'a ve Ahiret gününe inanıp yararlı iş yapanların ecirleri Rablerinin katındadır. Onlar için artık korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir" (3). Sonuç olarak da şu hüküm verilmiştir: "Sizin dininiz size, Benim dinim banadır"(4).

İslâm, başka inançların varlığını kabul etmekle birlikte, onların hepsini aynı kategori içine dahil etmemiştir. Onlardan Putperest olanlara çok şiddetli karşı çıkarken, Ehl-i Kitap kabul ettiği Yahudileri ve Hıristiyanları menseleri itibariyle daha farklı değerlendirmiştir(5). Bundan dolayı Müslüman erkeklerin Ehl-i Kitap hanımlarla evlenmelerine izin verilmiştir. Müslümanlara, Musevilerin kestiği hayvanların etleri aynı sebepten helal kılınmıştır.

Türkler, İslâm dinini kabul etmeden önce de, sonra da her zaman hakimiyetleri altındaki milletlere müsamaha ile muamele etmişlerdir. "Hak kuvvetlinindir" prensibinin geçerli olduğu bir dönemde büyük Türk İmparatoru Atilla, Roma'nın kapısına dayanmışken, Papa başkanlığındaki bir heyetin ricasını kabul ederek, Roma'yı yakıp yıkmaktan vazgeçmiştir. Halbuki, bu tarihten asırlarca sonra, papalığın bizzat organize ettiği Haçlı seferleri esnasında, Hıristiyan orduları, kendi dindaşlarını bile, "farklı mezheptendir" diye katletmekten, onların mallarını yağmalamaktan, namuslarına tasallut etmekten çekinmemiştir. İşte bundan dolayı, Ortadoks Hıristiyanlar, "biz

(*) Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi.

YAHUDILIK

Heller, B.

A Barszísza-legenda változatai és eredete. [Origins and variations of the Barsisa legend] .-- Kiadása, Budapest, 1910 : Kelete tanulmányok Goldziher Ignác: születésének hatvanadik évfordulójára írták tanítványai, pp. 204-230,

Krivoruchko, Julia G.

A case of divergent convergence: the cultural identity of Romaniote Jewry .-- P. I. E. -Peter Lang, Brussels, 2005 : Developing cultural identity in the Balkans: convergence vs. divergence / Raymond Detrez & Pieter Plas (eds.) , pp. 149-163,

Taji-Farouki, Suha; Tantāwī, Muhammad Sayyid 'Atīya al-; Tabbāra, 'Afif 'Abd al-Fattāh
A contemporary construction of the Jews in the Qur'an: a review of Muhammad Sayyid Tantawi's Banu Isra'il fi al-Qur'an wa al-Sunna and 'Afif 'Abd al-Fattah Tabbara's Al-Yahud fi al-Qur'an .-- Finnish Oriental Society, Helsinki, 2004 : Muslim-Jewish encounters: intellectual traditions and modern politics
Edit. R. L. Nettler & Suha Taji-Farouki , pp. 15-37,
Bible | Judaism & Jews | Qur'ān & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran

Abramson, Henry

A double occlusion: Sephardim and the Holocaust .-- American University in Cairo Press, Cairo & New York, 2008 : Sephardic and Mizrahi Jewry: from golden age of Spain to modern times
Edit. Zion Zohar , pp. 285-299,
Arabic literature: classical - poetry | Europe (general)

Zohar, Zion

A global perspective on Sephardic and Mizrahi Jewry: an introductory essay .-- American University in Cairo Press, Cairo & New York, 2008 : Sephardic and Mizrahi Jewry: from golden age of Spain to modern times

Edit. Zion Zohar , pp. 3-22,

Arabic literature: modern - poetry

Graizbord, David

A historical contextualization of Sephardi apostates and self-styled missionaries of the seventeenth century .-- 2005 ISSN: 0334-701x : Jewish History, vol. 19 iii-iv pp. 287-313, (2005)

Judaism Jews - Morocco | Judaism Jews - Ottoman Empire | Spain - post-Reconquista | Morocco

Barkai, Ron

A history of Jewish gynaecological texts in the Middle Ages .-- Brill, Leiden, 1998 :

Medicine | Judeo-Arabic | Gynaecology / Gynecology | Judaism & Jews | Hebrew

Newby, G. D.

A history of the Jews of Arabia: from ancient times to their eclipse under Islam .-- University of South Carolina Press, Columbia, 1988 :

Judaism & Jews | Hijaz | Arabian peninsula (general) | Jāhiliyah

Beckingham, C. F. ; Pantaleão de Aveiro, Frei

A Jewish Franciscan in the Ottoman Empire .-- 1987 DOI (Digital Object Identifier): 10.

1080/03068378708730277 ISSN: 03068374 e- ISSN: 14771500 : Asian Affairs, vol. 18 / O. S. 74 pp. 257-268, (1987)

Portugal | Judaism Jews | Christianity Christians | Palestine - 16th century | Syria | Lebanon | Ottoman Empire - 16th century | Travel | Travellers (pre-modern non- Muslim)

A land of two peoples: Martin Buber on Jews and Arabs .-- Routledge, London, 2010 :
Edit. with commentary by P. R. Mendes-Flohr
Europe (general)

Perlmann, Moshe
A late Muslim Jewish disputation .-- 1942 ISSN: 0065-6798 : Proceedings of the American Academy
for Jewish Research, vol. 12 pp. 51-58, (1942)

Judaism & Jews | Iran - 18th century

Lehmann, Matthias B. ; Attias, David
A Livornese "Port Jew" and the Sephardim of the Ottoman Empire .-- 2005 ISSN: 0021-6704 : Jewish
Social Studies, vol. 11 ii pp. 51-76, (2005)

García-Arenal, Mercedes; Wiegers, Gerard A.
A man of three worlds: Samuel Pallache, a Moroccan Jew in Catholic and Protestant Europe .--
Brepols, Turnhout, 2002 :
Trans. Beagles, Martin
Pallache, Samuel; Ballāsh, Al-Samū'āl

Fenton, P. B.
A mystical treatise on perfection, providence and prophecy from the Jewish Sūfī circle .-- 2002 : The
Jews of medieval Islam: community, society, and identity. Proceedings of an International Conference
held by the Institute of Jewish Studies, University College London 1992
Edit. D. Frank , pp. 301-334,

Carpi, Daniel

A new approach to some episodes in the history of the Jews in Salonika during the Holocaust - memory, myth, documentation .-- The Chair for the History and Culture of the Jews of Salonika and Greece, the Goldstein-Goren Diaspora Research Center, Tel Aviv University, [Tel Aviv], 2002 : The last Ottoman century and beyond: the Jews in Turkey and the Balkans 1808-1945. Vol. II: Proceedings of the International Conference on "The Jewish communities in the Balkans and Turkey in the 19th and 20th centuries through the end of World War II" . . . Tel Aviv University . . . 1995. Edited by Minna Rozen pp. 259-289

Davidson, Israel

A new supplement to the "Thesaurus of mediaeval Hebrew poetry" .-- 1937-1938 ISSN: 0360-9049 : Hebrew Union College Annual, vol. 12-13 pp. 715-823, (1937-1938)

Mann, Jacob

A second supplement to "The Jews in Egypt and in Palestine under the Fātimid caliphs" .-- 1926 ISSN: 0360-9049 : Hebrew Union College Annual, vol. 3 pp. 257-308, (1926)

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman

03.05.2017

Solnick, Aluma

Based on Qur'anic verses, interpretations, and traditions, Muslim clerics state: the Jews are the descendants of apes, pigs, and other animals .-- : The legacy of Islamic antisemitism: from sacred texts to solemn history

Edit. Andrew G. Bostom , pp. 633-640,

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman

03.05.2017

Cheikh-Moussa, AbdallahMoussa, Abdallah Cheikh; Chouraqui, A.

De l'hébraïsation moderne du Coran: à propos de la traduction du Coran par A. Chouraqui .-- 1995 ISSN: 0570-5398 DOI: 10.1163/1570058952583435 ISSN: 05705398 e-ISSN: 15700585 : Arabica, vol. 42 i pp. 107-126, (1995)

Hebrew | Qur'ān & Quranic studies / Koran / Kuran / Qoran / Coran

Chazan, Robert

The Hebrew First-Crusade chronicles .-- 1975 ISSN: 0035-2055 : Revue des Études Juives, vol. 133 i-ii / 1974 pp. 235-254, (1975)

Palestine - 12th century | Medicine | Crusades & Latin Kingdoms | Welfare | Europe (general) - 12th century | Hospitals | Christian military orders

Fawzi, S.

The Jewish academies of Babylon under the Abbasids .-- British Society for Middle Eastern Studies, Oxford, 1986 : BriSMES: proceedings of the 1986 International Conference on Middle Eastern Studies, pp. 59-68,

Judaism & Jews | Education | Iraq | 'Abbasids

Fawzi, S.

The Jewish academy in Abbasid Iraq: Jewish cultural and spiritual life .-- 1993 : Studies in Muslim-Jewish Relations, vol. 1 pp. 189-204, (1993)

Bowman, Steven

Twelfth-century Jewish responses to Crusade and Jihād .-- 1990 : Crusaders, condottieri, and cannon: medieval warfare in societies around the Mediterranean

Edit. Donald J. Kagay and L. J. Andrew Villalon , pp. 413-438,

Palestine - 12th century | Medicine | Crusades & Latin Kingdoms | Welfare | Europe (general) - 12th century | Hospitals | Christian military orders

Lavy-Moheban, Mehran

A brief history of Jewish life in Persia .-- 2002 ISSN: 777-8767 : Los Muestrros, vol. 49 pp. 8-9, (2002)

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

13214

Yahidik

220024

Endelüs
050847

CONSTABLE, Olivia Remie. Cleanliness and *convivencia*: Jewish bathing culture in medieval Spain. *Jews, Christians, and Muslims in medieval and early modern times: a festschrift in honor of Mark R. Cohen*. Ed. Arnold Franklin ... [et al.]. Leiden: Brill, 2014, (Christians and Jews in Muslim Societies, 2), pp. 257-269. On both Muslim & Christian Spain.

18 Subat 2017

Yahudilik
120024

11518 ALAM, Ishrat. Jewish merchants in the Mughal
empire. *Proceedings of the Indian History Congress*,
65 / 2004 (2005) pp. 267-276.

17 Subat 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Prologue

Jews and Muslims in Ottoman Territory before the Expulsion from Spain

Gilles Veinstein

Ottoman Jewry, in the centuries preceding the large emigration of Sephardic Jews to Turkey that transformed it, already existed in communities (Romaniote, Ashkenazi, Italiote, Karaite, etc.) composed of the populations of conquered territories or of exiled European Jews. By 1453, most of these Ottoman Jews, either on their own initiative or by force, had moved to the new capital conquered by Mehmed II. The sultan recognized the usefulness of Jewish contributions to his fledgling state, and was particularly appreciative, for his personal use, of the able physicians, whom he on occasion made his advisers. A supreme representative was needed to represent each group within the empire. The sultan recognized a grand rabbi, Moses Capsali, as the representative for the Jewish community, and later made Elijah Mizrahi his interlocutor.

Gilles Veinstein (1945-2013)

Gilles Veinstein, professor at the Collège de France, held the chair of Turkish and Ottoman History and was the director of studies at the École des hautes études en sciences sociales (EHESS) in Paris. His works include *Le Sérail ébranlé: Essai sur les morts, dépositions et événements des sultans ottomans, XIVe-XIXe siècles* (Fayard, 2003).

The multiplication of the communities

Not only had a Sephardic emigration into the Ottoman Empire begun long before the expulsion—beginning at least as far back as 1391, following the Almohad persecutions—but that empire was established through its successive conquests of lands that had previously been Roman, then Byzantine, in Asia Minor and the Balkans. These lands already had long-standing Jewish colonies of a different origin: Greek-speaking (more precisely, Judeo-Greek-speaking) Jews called Romaniotes. Thus, in Anatolia the Ottomans encountered a community in Bursa, alluded to in the account by Schiltberger (1396–1427).¹ Other communities of modest size probably existed as well. The communities encountered in the Ottomans' European conquests, at Gallipoli (Gelibolu), Adrianopolis (Edirne), and

Not only had a Sephardic emigration into the Ottoman Empire begun long before the expulsion—beginning at least as far back as 1391, following the Almohad persecutions.

ADDE YAYINLANDIKTAN
ONRA GELEN DOKÜMAN

Yahudilik (220024) 31 Mart 2017

Sephardic

Now broadly and erroneously employed to mean all Jews originating from Islamic countries, the name "Sephardic Jews" properly means those Jews that lived in Spain (called *Sefarad* in Hebrew, from Obadya 1, 20). After resettling in North Africa and the Ottoman Empire following the 1492 expulsion, these *Megorashim* ("Expelled") often kept a separate identity from the autochthonous Jewish populations or *Toshavim*. The name *Ma'araviim*, meanwhile, was first used to designate Jews from the Syro-Palestinian region in contrast to the Babylonian Jews, but was afterward applied to Spanish and Maghribi Jews, while the Middle-Eastern communities took upon themselves, up to the present day, the name of *'edot ha-mizrach*, "communities of the Orient."

also inherited a few small groups of Karaites, supporters of a movement dating from the first half of the ninth century that recognized the Bible as the sole law and therefore rejected the Talmud and rabbinic authority. They were present in Adrianopolis in Thrace, Provadija in Bulgaria, Kastamonu in Anatolia, and Caffa (Feodosiya) in Southern Crimea. They underwent something of a renaissance during the fifteenth and sixteenth centuries.²

In Byzantium, which had once been Christianized Rome, a tradition of legal restriction against Jews—accusations and persecutions, and sometimes even forced conversions, for religious and political reasons—was well established.³ It would continue during the Middle Ages in the Bulgarian and Serbian Empires. Under these circumstances, the transition to Muslim domination was perceived as a positive development to the communities discriminated against and always in jeopardy, and the idea—destined for great success in Christian lands—that the Jews were the natural accomplices of the Ottoman conquerors took on a certain credibility. Similarly, the Ottoman state in the process of formation soon became one place of refuge for the Jews of Western and Central Europe, who were victims of persecutions, forced conversions, and various degrees of banishment during the fourteenth and fifteenth centuries. In these conditions Ashkenazi and Italiote groups joined the existing Romaniote population. In connection with these migratory strains, let us recall the famous letter (of which there are several versions) written sometime between 1430 and 1440 to the communities of Swabia, the Rhineland, Styria, Moravia, and Hungary in the name of the Ashkenazi rabbi Isaac Zarfati, who was educated in Germany and later settled in the Ottoman Empire, where he is said to have become the grand rabbi of Edirne.

The Ottoman state in the process of formation soon became one place of refuge for the Jews of Western and Central Europe, who were victims of persecutions.

Yahudilik (220024)

© 1988 University of South Carolina

Cloth edition published by the University of South Carolina Press, 1988
Paperback edition published in Columbia, South Carolina,
by the University of South Carolina Press, 2009

www.sc.edu/uscpres

Manufactured in the United States of America

18 17 16 15 14 13 12 11 10 09 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

The Library of Congress has cataloged the cloth edition as follows:
Newby, Gordon D., 1939-

A history of the Jews of Arabia : from ancient times to their eclipse under
Islam / Gordon Darnell Newby.

p. cm.— (Studies in comparative religion)

Bibliography: p.

Includes index.

ISBN 0-87249-558-2

1. Jews—Arabian Peninsula—History. 2. Judaism—Relations—Islam.

3. Islam—Relations—Judaism. 4. Arabian Peninsula—Ethnic relations. I. Title.

II. Series: Studies in comparative religion (Columbia, S.C.)

DS135.A7N48 1988

953'.004924—dc19

88-11766

CIP

ISBN: 978-1-57003-885-3 (pbk)

İSAM DM-
252617

YAYIMLANDIKTAN
DOKÜMAN

31 Mart 2017

ADDE YAYIMLANDIKTAN
ONRA GELEN DOKÜMAN

CONTENTS

Editor's Preface	ix
Preface	xi
Introduction	3
1. Looking at the Past	7
2. Legends and Ancient Origins	14
3. Jews, Arabs, and Romans	24
4. The Southern Jewish Kingdoms	33
5. The Jews of the Hijâz	49
6. Muḥammad and the Jews	78
7. Arabian Judaism after Muḥammad	97
8. Afterword on Historiography	109
Abbreviations in Notes and Bibliography	123
Notes	124
Bibliography	155
Index	169

Tamir, Vicki. *Bulgaria and Her Jews: The History of a Dubious Symbiosis* (New York: Sepher-Hermon Press, 1979), pp. 3, 32, 47, 57, 62, 66, 72, 78, 84–86, 88, 95, 101, 103, 108, 110, 114, 116–118, 138, 141, 153, 156–157, 182, 192, 206, 216, 257, 268.

ADDE YAYIMLANDIKTAN
MIRA GELEN DOKÜMAN

31 Mart 2017 YITZCHAK KEREM

Pogrom of Mulay Yazīd (1790)

see → Anti-Judaism/Antisemitism/
anti-Zionism

Yahudilik 220024
31 Mart 2017

Polemics (Muslim-Jewish)

aut. Camilla Adang

1. The Qur'an and Its Exegesis

The Muslim polemic against Judaism and its adherents is a phenomenon as old as Islam, and the Qur'an was its very first source. Its *sūras*, especially the ones from the period of Muḥammad's preaching in Medina (622–632 C.E.), proffer the following arguments among others: unlike the Christians, the Jews are hostile to the Prophet and the Muslims; the cumbersome Jewish laws, especially the dietary laws, were a punishment from God for the Jews' disobedience, but are now lifted by the new dispensation; the Jews are too attached to earthly life; their excessive reverence for their leaders, the rabbis, compromises their monotheism. Moreover, much as Christians consider Jesus to be the son of God, the Jews hold 'Uzayr (usually identified with the biblical Ezra the Scribe) to be the son of God. The overall negative judgment of the Jews reflects Muḥammad's tense relations with them, which were the result of their refusal to acknowledge him as a true prophet and to accept his authority in Medina. Just as the Israelites had rejected the earlier messengers sent by God to their nation, so their descendants, the Jews, rebuffed Muḥammad.

More numerous and important, however, are the arguments that concern the very foundation of the Jewish faith, namely the Torah. According to the Qur'an, this earlier scripture, revealed by God to Moses and now abrogated, contains references to the mission of the

Prophet Muḥammad. At the same time, the Torah is said to have been tampered with by the Jews (*tahrif*). The notion that the earlier revelations have been superseded, or at least qualified, is found in Qur'an 7:157, where God promises to show His mercy to those Jews and Christians who follow Muḥammad, the prophet described in the Torah and the Gospel, who will "enjoin on them that which is right and forbid them that which is wrong. He will make lawful for them all good things and prohibit for them only the foul; and he will relieve them of their burden and the fetters that they used to wear" (trans. M. M. Pickthall).

The verses mentioning *tahrif* are Qur'an 2:75–79, 4:46, 5:13, 41. In other verses, the Israelites and/or their descendants, the Jews, are accused of confounding the truth with vanity (Q 2:42, 3:71) or concealing the truth (e.g., Q 3:187); hiding part of the Book (Q 6:91), substituting words (Q 2:59, 7:162), and twisting their tongues when reciting the Book (Q 3:78). Some verses combine several accusations (e.g., Q 2:42, 3:71, 4:46). Often it is the Jews and the Christians together who are accused of tampering with their scriptures. Two different views developed of what this tampering entailed. Most polemicists and exegetes, and the majority of Muslims following after them, held that it was the very text of the scriptures that had been corrupted (*tahrif al-naṣṣ*). A small minority believed that this was not so much the result of willful, conscious distortion as of carelessness or powerlessness. The other view is that the Jews did not distort the text of their scriptures, but only their interpretations of scripture (*tahrif al-ma'nā, al-ma'ānī*). Those who adhere to this view are also divided; some believe that the Jews knowingly provided a wrong interpretation of their scriptures in an attempt to obscure the direct or oblique references to the Prophet that the Torah is said to contain, and some exonerate the Jews by arguing that they failed to fully understand their scriptures and therefore did not recognize the descriptions of Islam and its prophet. The first view—that the Jews deliberately distorted their scriptures—came to be the dominant one and therefore is an obstacle to attempts at dialogue between Judaism and Islam. According to those

The Conversion of Jews to Islam Mohammed Hatimi

by Moh

Hatida (091323)

Dönme (040607)

Yahudilik (220924)

The Islamic scholarly literature granted little place to the conversion of the Jews to Islam. Although Christians did so more often for many reasons, many Jews did convert and contributed toward shaping Muslim civilization. The absence of Jewish converts in the collective memory is linked in many cases to Islamic resentment at not having been successful in gathering the Jews, despite the fact that, early on, Muhammad had hoped to find in them an ally on which to build the new religion he was professing. It is therefore the refusal to convert that became a major theme in the Arabic sources.

Mohammed Hatimi

A professor in the Department of History in the Faculty of Arts and Humanities at the Sidi Mohamed Ben Abdellah University in Fes, the author studies primarily minorities and the Jewish presence in Morocco and in Islamic countries.

Conversions to Islam during the Muslim conquest were usually a pragmatic choice on the part of Jews, the alternative being to remain within the purview of the *dhimma*, under whose provisions they were still allowed to practice their religion. During occasional historical episodes, however, the Jews were compelled to embrace Islam.

The beginnings of Islam

The conversion of the Jews in Islamic countries was not the result of the same processes that occurred in Christian territories, even during the rare episodes of forced conversion. Until recently, proselytism as it took place in Christendom, in the form of organized brotherhoods, had no equivalent in Islamic countries. The Islamization of the largest number of the faithful was the declared objective of the founding of holy texts, and it was also the principal objective the Muslims set for themselves throughout Islamic history. At the start of the conquest, that obligation was identified with the duty of jihad, a notion with a rigid sense: war against the infidels in view of converting them, by force if necessary. During the first two centuries of Islamic expansion, therefore, political submission to the Islamic state meant joining its "community," or *umma*, and embracing the faith. The Muslims were most successful with nonmonotheistic groups. Later, the notion of jihad lost its rigor, becoming merely a defensive action that took the form of the *da'wa*, the "call" or "invitation" to join Islam.

It was primarily toward the People of the Book, Christians and Jews (whether Arabs or not), who were recognized as possessing a share of the Truth, that the Muslims expended a sustained effort at persuasion through good conduct. Over the long term, the process bore fruit with the Christians, and that became a source of community pride. By contrast, the conversion of the Jews appears to have been less successful, and even less sought after. In addition, Muslim historiography sometimes explained certain fractures of the *umma* into rival currents as resulting from the subversive action of Jewish converts. For example, although these different factions, such as Shi'ism, Mu'tazilism, and others, actually arose from internal struggles, a few historiographers went so far as to impute their advent to the maleficent actions of Jewish converts. In contemporary Islamist literature, subversion by Jewish converts is still an obsession. Suspicions concerning the conversion of the Jews took root with the advent of Islam and can be explained by the Prophet's failure, reported in *al-Sira*, to win over the Jewish tribes in Medina. These texts serve as a major point of reference for Muslims on how to proceed and conduct themselves toward the Other. Several suras in the Qur'an warmly invite the Banu Isra'il, the "sons of Israel," to convert as a sign of acknowledgment and renewal of their covenant with Allah (Qur'an 2:40-103). The Prophet enthusiastically undertook a rapprochement with the Jews of the region. His chief asset was religious polemic. To show proof of good faith, he adopted the habit of fasting on the same days as the Jews and prayed in the direction of Jerusalem. He went to the Jewish places of prayer and study, tried to explain to his interlocutors the legitimacy of his mission, and, immediately thereafter, the aberrations to which their beliefs led. A few rabbis and clan chiefs were won over by his words, others by his conduct, and they converted to Islam. Although they were few in number, the Qur'an alludes to their unquestioned sincerity: "Some there are among the People of the Book who truly believe in God, and in what has been revealed to you and what has been revealed to them. They humble themselves before God and do not sell God's revelations for a trifling price. These shall be rewarded by their Lord. Swift is God's reckoning" (Qur'an 3:199).¹ Of all these converts, Ka'b al-Ahbar was the most venerated. In a polemical treatise that became a Muslim reference work in comparative religion, Ibn Qayyim al-Jawziyya (thirteenth century) calls him "the most learned of rabbis" and praises him as the one who best understood the Jewish writings, a gift from which the author also deduces Ka'b's aptitude for believing in Muhammad's prophecy. The problem raised by Jewish converts was very specific in nature. They had adopted new rites, but at the spiritual level, Islam basically only reinforced what they already believed. Conversion was synonymous not with rupture but rather with continuity. That made them suspect in the eyes of their previously pagan coreligionists, who had totally broken away from their prior beliefs. An "incident" mentioned by the historiographer Tabari (838-923) attests to that problem. He reports the discussion between Ka'b al-Ahbar and the second caliph, 'Umar, when the keys to Jerusalem were handed over:

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKUMAN

31 Mart 2007

A History of Jewish-Muslim relations: from the origins to the present day, edit. Abdelwahab Meddeb, Benjamin Stora, trans. Jane Marie Todd, Michael B. Smith, Princeton: Princeton University Press 2013. İSAM DN. 249160.

In the wake of the truce with King Richard, Saladin returned to Damascus, where he passed away, leaving the sultanate to his Ayyubid heirs. They governed the Holy City for several decades. During these years they contributed modestly to attiring Jerusalem with an Islamic robe. Some Jews reinhabited the city.

The Hebrew poet Judah Alharizi, in his *maqāma* (Tahkemoni 16:39), mentions that he saw three Jewish communities in Jerusalem (A.D. 1216): al-Ifranĵ (literally "Franks," from Latin Europe), Maghribians (from North Africa/Spain), and al-Shamiyun (from Syria-Palestine). It might be that this last congregation settled in the city during the years between the victory at Hattin and the advance of King Richard. The realm of the Ayyubids stretched

from southern Turkey (Ashur/Assyria) to Yemen, and presumably Jews from these lands moved to Jerusalem, too. Several letters from the Geniza tell stories of these worshippers.

The economic destitution, the arrangements concluded between the Ayyubids and the Franks, and the advance of the Mongols reduced the size of the Jewish population of Jerusalem in the last decades of the Ayyubids almost to nothing. •

Professor at Haifa University, Yehoshua Frenkel teaches social and political history of the Arab world during the Middle Ages. His recent publications include "The Turks of the Eurasian Steppes in Arabic Geographical Literature," in Mongols, Turks and Others: Eurasian Nomads and the Sedentary World, edited by Reuven Amitai and Michal Biran (Brill, 2005).

Endoloz (050847)

Yahudilik (220024)

MADE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

31 Mart 2017

The Jews of al-Andalus
Mercedes García-Arenal

The Jewish communities of al-Andalus—the part of the Iberian Peninsula under Muslim rule—were particularly illustrious between the reign of the Umayyad caliph of Cordova ‘Abd al-Rahman III (912–961) and the Almohad takeover after 1140. No other medieval Jewish community had so many high-ranking personalities in the political and economic spheres; no other produced a literary culture of such breadth, revealing an intellectual life shared with the Muslims. That blossoming was all the more unexpected in that the Jews of Hispania had lived in great social and legal insecurity during the time of the Visigoths, when they were persecuted and compelled by decree to convert. Part of the Jewish population of al-Andalus, no doubt stemming from the migratory waves of the Islamic conquests, embraced the invaders’ culture and language from the start.¹

The unification of the territories and the adoption of the Arabic language constituted a fundamental change,² since, among other things, these measures facilitated the establishment of fluid relations among the various Jewish communities. In that Arabization, what was specific to the Jews’ literary culture was the extraordinary cultural vitality of the elites, combined with their material prosperity, their participation in public affairs and in the administration of the courts of al-Andalus, their responsibilities within their communities, and their importance in Jewish history. That importance is, in fact, paradoxical, given the small number of their representatives.³

Mercedes García-Arenal

A university lecturer and researcher at the Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC) in Madrid, the author studies Islamic minorities and Jews in the Islamic world, as well as the conversion process and messianism. She is the editor of *Conversions islamiques: Identités religieuses en Islam méditerranéen* (Maisonneuve et Larose, 2001).

An Andalusian golden age? A historiographical view

Al-Andalus does not constitute a unique example of cultural interaction between Jews and Muslims. Far from it. Various aspects of that phenomenon can also be found in other Islamic regions. Individual Jews, especially in Egypt and Iraq, had enjoyed power and wealth before the tenth century, and entire dynasties had transmitted the viziership from father to son in medieval Morocco and later, well after the eclipse of al-Andalus. In Iraq and Morocco as well, the particular character-

same time it promotes the concept of *naskh* (Ar. abrogation), arguing that the Torah is no longer valid and has been replaced by the revelation of more complete divine messages, the last of which was Islam. *Iqāmat al-Shuhūd* also expounds the concept of *taghyīr* (Ar. alteration [of the Torah]), meaning that the Torah, and thus its original intent, have been altered and corrupted, in part because of distortions by the rabbis. In addition, *Iqāmat al-Shuhūd* criticizes Jewish customs, such as the drinking of wine.

Bibliography

- Encyclopaedia Iranica*, s.v. "Polemics between shiites and Jews."
 Levy, H. *Ta'rikh-i Yahūd-i Irān* (Tehran: Kitāb Furūsh-i Birūkhīm, 1960), vol. 3, pp. 566–570.
 Qazwīni Yazdī, H. *Maḥḍar al-shuhūd fī Radd al-Yahūd* (Yazd, n.d.).
 Ridā'i, M., et al. *Iqāmat al-shuhūd fī Radd al-Yahūd fī Manqūl al-Riḍā* (lithographed; n.p., a.h. 1292).
 Shofet, Yedīya. *Khāṭirāt-i Hākhām Yedīya shofet* (Los Angeles: Bunyād-i Farhang-i Hākhām Yedīya shofet, 2000), pp. 349–351.
 Tsadik, Daniel. "A Jewish Child's Visions at the service of Eighteenth- and Nineteenth-Century Iranian shī'i Anti-Jewish Polemicists," forthcoming.
 ——. "Nineteenth Century shī'i Anti-Christian Polemics and the Jewish Aramaic *Nevuat ha-Yeled* [*The Prophecy of the Child*]," *Iranian studies* 37 (2004): 5–15.
 ——. "Religious Disputations of Imāmī shī'is against Judaism in the Late Eighteenth and Nineteenth Centuries," *Studia Iranica* 34 (2005): 95–134.

DANIEL TSADIK

Iranian Jewish Vernaculars

The vernaculars of the Jews of Iran can be divided into two major groups: Aramaic (Semitic) dialects and Iranian dialects.

The Aramaic dialects, also known as *lishna yahudiya* (Jewish Language), were spoken in the western parts of Iran, Kurdistan, and western Azerbaijan. They are eastern Neo-Aramaic dialects related to the old Aramaic dialects of the Jews referred to as Babylonian Talmudic. The dialect of the Jews of Urmia is probably the best known and most studied of these dialects. Proximity to Semitic-speaking areas is probably the reason for the survival of these pockets

of Aramaic speakers. The dialects contain loanwords from Hebrew, Persian, and local dialects.

The Judeo-Iranian dialects fall into two major groups: Persian dialects and Central dialects.

The first group consists of dialects that are a continuation of Old and Middle Persian (Pahlavi). The dialects of the Jews of Shiraz and the surrounding areas belong in this group, as do the dialects of the Jews of eastern Iran, Afghanistan, and Central Asia (Tajikistan and Bukhara). In spite of their similarity to Persian, these Judeo-Persian dialects are not necessarily understood by a Persian speaker.

The second group, which includes the majority of the Jewish dialects of Iran, comprises the Central or Median dialects. These were spoken in the central parts of the Iranian plateau (historically known as Media Major), in an area roughly between the cities of Hamādan, Kashan, Ray, and Isfahan, which included a large number of Jewish communities. The dialects of the Jews of Hamadan, Kashan, Isfahan, Natanz, Seneh, Nā'in, Boroujerd, Khomein, Arak, Niahāvand, and Malayer all belong to this group, as do the dialects of the Zoroastrians in Iran. The geographical area of influence of these dialects is not limited to the geographical boundaries of present-day Iran. For example, the → Judeo-Tat (→ Juhuri) dialect of Caucasia is a Median dialect, but not a Central dialect.

The Median character of the Central Jewish dialects is evident from a number of phonological and grammatical features. For example, they have retained the Median *j* over Modern Persian *z*, as in Hamadani *jan*, Persian *zan* (woman), Boroujerdī *pej-* for Persian *paz* (verbal stem for cook). Also note Median *z* for Persian *d*, as in Kashani *zumād*, Mashhadi *zumā*, but Modern Persian *dāmād*; and Median *b* for Persian *d*, such as Hamadani, Yazdi, Isfahani, Boroujerdī *bar*, Persian *dar* (door). At the same time, each of these dialects has its own peculiar characteristics. Hamadani has a pharyngeal *ḥ*, *ḥavij*, Persian *havij* (carrot), probably as a result of proximity to Semitic-speaking areas; and Isfahani has an intradental articulation of *s* and *z* (*θ* and *δ*, respectively), as in Isfahani *a θ b* (horse), Pers. *asb* and *bā δ i* for Persian *bāzi* (game, play).

There are grammatical characteristics as well. For example, as in all other Indo-Euro-

Iran
031660
yahudite
220024

aut. Vera S. Morcen, ve tgr

MARRANOLAR VE DİNİ İNANÇLARI

Mahmut SALİHOĞLU (*)

Özet

15. yüzyılda İspanya'da Katolik hakimiyeti yeniden tesis edilince, İspanya'nın Müslüman ve Yahudi sakinleri Katolikliği kabul etmek veya göç etmek arasında tercih yapmak zorunda bırakılmıştır. İspanya Yahudilerinin bir kısmı samimi olarak Katolikliği kabul ederken bir kısmı vaftiz olmayı, karşılaştıkları sorunlara geçici bir çözüm olarak görmüşlerdir. Katolikliğe geçtiği halde, Yahudi inanç ve pratiklerini devam ettirenler, biraz da aşağılayıcı bir tavırla, Marrano olarak isimlendirilmiştir.

İspanya'da engizisyonun kurulması ile Marranolar ciddi bir kovuşturma ile karşı karşıya kalmışlardır. 1492'de Yahudilerin İspanya'dan sürülmesi ile Yahudilik ile bağları kesilen Marranolar, zamanla Katolik kültürün içinde asimile olmuşlardır. Bu makale Marranoların ortaya çıkışını, tarihi gelişimini ve temel inançlarını incelemeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Marrano, Yahudi, Katolik Kilise, İspanya, Engizisyon

Marranos and their Religious Beliefs

Abstract

When Catholic rule was re-established in Spain in 15th century, Muslims and Jews of Spain were forced to make a choice between to embrace Catholic faith or to leave the country. Some of the Jews of Spain sincerely converted to Catholicism while the others considered the conversion as a temporary solution for difficulties they were facing and pretended to be Catholics. Those who maintained Jewish beliefs and practices clandestinely, despite their formal conversion to Christianity, were called Marranos.

With the inauguration of the Spanish Inquisition, Marranos faced a serious prosecution. After the expulsion of Jews from Spain in 1492, a new phase of assimilation started for Marranos. This article aims to study emergence, historical development and basic beliefs of Marranos.

Key Words: Marrano, Jew, Catholic Church, Spain, Inquisition

*) Yrd. Doç. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi A.B.D. Öğretim Üyesi. (e-posta: salihoglu@comu.edu.tr)

Katoliklik (110602)

Yahudilik (220024)

Engizisyon (050862) pozitifdir.

Makale

03 Subat 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Yahudilik (220024)

03 Şubat 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Yahudi Hukukunda Mamzer

Mahmut SALİHOĞLU (*)

Özet: Bu makale Yahudi hukuku tarafından bir sosyal statü olarak tanınan mamzer konusunu ele almayı ve günümüzde mamzerin durumu ile ilgili tartışmaları özetlemeyi amaçlamaktadır. Mamzer, zina veya ensest ilişki sonucu doğan çocuğu nitelendirmek için kullanılan bir kavramdır. Tora'da Tesniye 23:3'te zikredilen mamzer kavramının detayları ve hukuki statüsü rabbinik otoriteler tarafından daha sonraki dönemde tanımlanmıştır. Buna göre, mamzer sosyal ve hukuki alanlarda belli kısıtlamalara maruz tutulmuştur. Kişisel bir suçu olmadığı halde, anne – babasının işlediği suçun sonuçlarına katlanmak zorunda bırakılan mamzerin durumu günümüz insan hakları anlayışı tarafından kabul edilmemektedir. Bu çerçevede mamzerin statüsü hakkındaki geleneksel anlayışa çeşitli eleştiriler yöneltilmekte ve mamzerin önündeki kısıtlamaların kaldırılması teklif edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mamzer, Yahudi hukuku, evlilik, boşanma, zina

Mamzer in Jewish Law

Abstract: This article aims to deal with the concept of mamzer which signifies a special class of people, according to Jewish law and to give a summary of contemporary discussion about it. Mamzer is a child of adulterous or incestuous relation. Although the word of mamzer occurs in the Bible in Deuteronomy 23:3, the details of the concept and the legal status of mamzer is defined by later rabbinic authorities. Mamzer is subjected to certain social and legal restrictions. Mamzer is labeled with a socio – legal stigma because of his / her parents' acts, even he / she has personally committed no wrongdoing. This is not acceptable for contemporary legal thought. From this perspective, there is an increasing criticism towards traditional approach to mamzer.

Key Words: Mamzer, Jewish law, marriage, divorce, adultery

* Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi ABD.
(e-posta: salihoglu@comu.edu.tr)

Yahudilik (220024)

YAHUDİLERDE DİN VE GELENEK ÜZERİNE

RELIGION AND TRADITION IN JUDAISM

03 Subat 2017

BAKİ ADAM

A.Ü. İLAHİYAT FAK. ARŞ. GÖREVLİSİ, ANKARA

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

GİRİŞ

Din tarihine baktığımızda, bütün dinlerin dualist bir yapıya sahip olduklarını görürüz. Bir tarafta ve ön planda dinlerin geleneksel yüzü, diğer tarafta, geri planda kalmış ve geleneksel yüz içinde kaybolmuş vahyi öz bulunmaktadır. Dinlerin geleneksel yüzü, bir bakıma insanların oluşturduğu bir yapıdır ve "din" deyince akla bu geleneksel yapı gelmektedir. Genelde, insanların muhatap olduğu da bu geleneksel yapıdır. Bugünün insanı vahyi dinle değil, vahyi din çerçevesinde kendi oluşturduğu "din" ile muhatap durumdadır. Yahudilerin dini Yahudilik, Hıristiyanların dini Hıristiyanlık, Müslümanların dini Müslümanlıktır. Yani, Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'dan bahsedilince yaşanan geleneksel din kastedilmektedir. İnsanın oluşturduğu geleneksel din, zamanla, vahyi özü perdelemiş ve ön plana çıkmıştır. Geleneksel din, her alanda, bütün teferruatıyla kurumlaşmış ve insanın yürümesinden oturup kalkmasına, yeme ve içmesinden aile ve iş hayatına, kısacası hayatın bütün hücrelerine hakim olmuştur. Bugünün dindarları benzetme hoş görülsün, Fransız sosyolog Emile Durkheim'in¹ dinin niteliği hakkındaki görüşünü haklı çıkarıncasına, kendi ürünü dine tapar gibidirler. İşte, terakkiye mani olarak gösterilen de vahyi din değil, insan ürünü bu geleneksel dindir.

Günümüz insanının geleneksel dine bakışı; müsbet ve menfi olmak üzere iki yönlü bir yaklaşımdır.

Dine müsbet yönde yaklaşanlar iki gruba ayrılmaktadır. Birinci grupta, kayıtsız, geleneği dogmatik olarak kabullenen dindarlar; ikinci grupta ise geleneği aşip öze ulaşmaya çalışan şuurlu, aydın dindarlar yer almaktadır. Yahudi-

likte, Hıristiyanlıkta ve İslam'da bu gruplar mevcuttur ve bu gruplar kendi aralarında mücadele halinde dirler.

Dine menfi yönde yaklaşanlar; dini terakkiye mani görüp onu insan hayatından kaldırmaya çalışırlar. Bunlar, malzemelerini genellikle dinin geleneksel yüzünden elde ederler.

Tarihi değeri bulunan ve eklektik olmayan bütün dinler², ilk yapıları itibariyle, insan fitratına uygun; insanı insanca yaşamaya, "insan olmaya" sevkeden ulvi değerleri ihtiva ederler. Hz. Musa'nın dini İsrailoğullarını Mısır firavunlarının esaretinden kurtarmış, onları efendi yapmıştır. Ama, ne zaman ki Hz. Musa'nın dini Hahamların oluşturduğu geleneksel din ile perdelenmiş ve Yahudilik ortaya çıkmış, İsrailoğulları hem Hahamların hem de yabancı kavimlerin kölesi durumuna gelmiştir. Sonra Hz. İsa ortaya çıkmış, Hahamların geleneksel din anlayışını tenkid etmiş, Hz. Musa dinini yeniden en saf şekliyle ortaya koymuştur. Hz. İsa, kör klavuzlara benzettiği Hahamların nüfuzundan Yahudileri kurtarmaya çalışmıştır. Fakat, çok geçmeden Hz. İsa'nın öğretileri de Haham zihniyetli Kilise Babaları'nın oluşturduğu geleneksel Kilise Dininin mozayikli arasında anlamını yitirmiş ve bugün bildiğimiz Hıristiyanlık mey-

¹Durkheim, dinin temelini sosyolojik bir temele bağlar. Ona göre, dinin temel fikri "kutsal"dır, o da ictimâi yaptırma dayandır. Kutsal, toplumun kutsal kabul ettiği dir. Böylece din, toplumun kutsal kabul ettiği şey olarak, kendine tapırınışığ ifade eder. Bkz. Günay Tümer-A. Küçük, *Dinler Tarihi*, Ankara 1988, s. 30.

²İlahi menşeli dinler sadece Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'dan ibaret değildir. Hinduzizm, Buddhizm ve Zerdüştilik gibi tarihi olan ve eklektik yapı taşımayan bütün dinler de ilâhi menşelidir. Bkz. Ömer Nasuhi Bilmen, *Muazzaz İlm-i Kelam*, 1st.?, s. 45.

MUSEVİLERLE 500 YIL

Editör
Burçin EROL

Ankara-1992

03 Şubat 2017

Yahudilik (220024)

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Musevilikte İnanç, İbadet, Dinî Yaşam ve
Yahudiliğin İslâmî Ortak Yönleri
Baki ADAM (*)

Musevilik ve İslâm, aynı ilahî kökene sahip olan iki dindir. Bu iki din, inanç, ibadet ve ahlâk ilkeleri bakımından birbirine bazı yönlerden benzemektedir. Ayrıca bu dinlerin mensupları olan Museviler ve Müslümanların kültürel yaşam bakımından da bir çok ortak yönü bulunmaktadır. Bu ortak yönler, kısmen dinden, kısmen de asırlarca bir arada yaşamaktan kaynaklanmaktadır. Özellikle Doğu'lu Sefarad Musevilerle olan benzerlik çok daha fazladır. Çünkü Sefaradlar 1492 İspanya sürgünü öncesi ve sonrasında Müslüman kültürüyle içiçe yaşamışlardır. Günümüzde, birçok İslâm ülkesinde ve Türkiye'de bu birlikte yaşam hâlâ devam etmektedir.

Burada, Musevilikteki inanç, ibadet ve ahlâk ilkeleri İslâmîkilerle karşılaştırmalı olarak verilmek suretiyle bu birlikte yaşamın bir analizi yapılacaktır.

1. İnanç

Musevilik ve İslâm'da temel doktrin, Tanrı'nın birliği, eşsizliği ve yalnız ona ibadettir. Tevrat'ın Tesniye bölümünde yer alan "Şema Yisrael! Adonay Eloenu, Adonay Ehad" (1) (Dinle ey İsrail! Tanrımız O'dur, Tanrımız Birdir) cümlesi Musevi inancının karakterini oluşturur. Kur'an'daki "La İlahə İllallah" (Allah'tan Başka Tanrı Yoktur) tevhid cümlesi de Müslümanların inancının esasıdır. Yahudiler "Şema Yisrael" i, Müslümanlar da "La İlahə İllallah"ı günlük hayatın her anında dillerinden düşürmezler. Her iki dine göre Tanrı seven, merhamet eden, gerektiğinde uyarmak için ceza veren, her şeye gücü yeten yüce bir varlıktır. Tanrı'nın resim veya heykel şeklinde tasvir edilmesi yasaktır.

Musevilik ve İslâm dinlerinde peygamberlerin önemli yeri vardır. Peygambere iman her iki dinin de inanç esasları arasında yer alır. Museviler, başta Hz.Musa olmak üzere, Kutsal Kitap'da adı geçen tüm peygamberlere inanırlar. Ancak Hıristiyanlığın peygamberi Hz.İsa ile İslâm'ın peygamberi Hz.Muhammed'in peygamberliğini kabul etmezler. Müslümanlar ise Kur'an'da ve Musevi kutsal kitaplarında adı geçen bütün peygamberlere inanırlar, çünkü bu Müslüman olmanın temel şartlarından biridir. Bu bakımdan İslâm

(*) Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi.

DİNLER TARİHİ ARAŞTIRMALARI-VIII

BÜTÜN YÖNLERİYLE YAHUDİLİK

(ULUSLARARASI SEMPOZYUM)

18-19 ŞUBAT 2012

Ankara-2012

Yahudilik (220024)

TARİH BOYUNCA İZMİR YAHUDİLERİ: YEDİ KİLİSELER, SÜRGÜN, CEMAATLEŞME SÜRECİ VE MODERN DURUM

Arş. Gör. Hammet ARSLAN*

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Giriş

03 Şubat 2017

İzmir, iklimi ve coğrafi konumu (güvenlikli olması, doğal körfez, ovalara yakınlık) nedeniyle tarih boyunca değişik millerlerin ilgi odağı olmuştur. Kentin M.Ö. 3000'lerde bugün Bayraklı olarak bilinen bölgede kurulduğu ifade edilir. Yapılan kazılardan anlaşıldığı üzere Truva'lılar, ve İyonlar şehirde iskân etmişlerdir.¹ Şehir, M.Ö. VII. yüzyılda Lidyalılar, M.Ö. 541'de Perslerin egemenliğine girmiştir. Sonraki dönemlerde şehir Makedonyalı Lisimakhos, Selefkos, Roma ve Bizans İmparatorluğunun eline geçmiştir. İzmir'e, Malazgirt zaferinden sonra Türklerin gelmeye başladığı görülmektedir. 1080 veya 1084 yılında Çaka/Çakan Bey hem İzmir çevresini hem de adaları fethetmiş; 1096 Haçlı seferleri neticesinde şehir tekrar Bizans egemenliğine girmiştir. Aydınoğlu Mehmet Bey 1317'de Kadifekale'yi, Umur Bey de 1329'da deniz kıyısındaki liman kaleyi ele geçirmiştir. 1390'da ise Aydın ili ve İzmir Osmanlı idaresine girmiştir. Timur 1402'de Yıldırım Bayezid'i yenerek Aydın iline gelmiş ve Tire'de kışlamıştır. İzmir'i iki haftada ele geçirip Aydın ilini eski sahibine iade etmiştir. Bu tarihten 1424'e kadar şehir Aydın ili yöneticileri ve şövalyelerin mücadelelerine sahne oldu. 1424'te II. Murat şehri Osmanlıya dâhil etti.²

* Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi ABD, hammet.arslan@deu.edu.tr

1 Ekrem Akurgal, *Eski İzmir I: Yerleşme Katları ve Athena Tapınağı*, Ankara, 1983, s. 11

2 İzmir şehrinin tarihi hakkında şu eserlere bakılabilir: Tuncer Baykara, *İzmir Şehri ve Tarihi*, Ege Üniv., Mat., İzmir, 1974; Emin Canpolat, *İzmir: Kuruluşundan Bugüne Kadar*, İstanbul, 1954; Akdes Nimet Kurat, *Çaka Bey: İzmir ve Civarındaki Adaların İlk Türk Beyi (MS 1081-1096)*, Ankara, 1966, s. 20 vd.; Mübahat S. Kütükoğlu, *XV ve XVI. Asırda İzmir Kazasının Sosyal ve İktisadi Yapısı*, İBB Kültür Yayını, İzmir, 2000, s. 11-13; Raif Nezih, *İzmir Tarihi*,

Yahudilik (220024)

Tarihsel Süreçte İzmir Yahudi Cemaatinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Durumu

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

03 Subat 2017

Hammet ARSLAN*

Socio-Cultural and Economic Status of Izmir's Jewish Community in the Historical Process

Citation/©: Arslan, Hammet (2014). Socio-Cultural and Economic Status of Izmir's Jewish Community in the Historical Process, Milet ve Nihal, 11 (1), 119-142.

Abstract: Izmir, because of its advantages, became settlement for different nationalities through the history. The Jews are accepted one of the nationalities lived in Izmir and around. Although the Jews existed in this area since earlier than B.C., their existence intensified by the migration movements at the end of the fifteenth century. In this study we would like to express the socio-cultural and economical status of Izmir's Jewish Community through the historical process. In this context, it will be dealt that the relationships of Jews of Izmir with other ethnical and religious groups, their cultural activities and economical structure.

Key Words: Jews of Izmir, Socio-cultural structure, educational activities, economical status.

Atıf/©: Arslan, Hammet (2014). Tarihsel Süreçte İzmir Yahudi Cemaatinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Durumu, Milet ve Nihal, 11 (1), 119-142.

* Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Anabilim Dalı
[hammet.arslan@deu.edu.tr]

ADDE YAYIMLANDIKTAN
ONRA GELEN DOKÜMAN

18 Subat 2017

13224 WASSERSTEIN, David J. A family story:
ambiguities of Jewish identities in medieval Islam.
*Islamic cultures, Islamic contexts: essays in honor
of Professor Patricia Crone*. Ed. Behnam Sadeghi
... [et al.]. Leiden: Brill, 2015, (*Islamic History and
Civilization: Studies and Texts*, 114), pp. 498-532.
Muslim Spain.

Endokas

050847

Yahudi

220024

YAHUDİLİK**Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman****21.08.2017**

Adang, Camilla ; Abû al-'Allîm, Salim

A polemic against Judaism by a convert to Islam from the Ottoman period: *Ilzâm al-Yahûd fimâ za'amû fî l-Tawrât min qibal 'ilm al-kalâm* .-- 2009 ISSN: 0021-762X : Journal Asiatique, vol. 297 i pp. 131-151, (2009)

Ottoman Empire - 15th century | Ottoman Empire - 16th century | Judaism Jews | Attitudes to non-Muslims | Conversion (religious) | Theology | Bible

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Ben-Shammai, Haggai

Kalam in medieval Jewish philosophy .-- : History of Jewish Philosophy

Edit. Daniel H. Frank and Oliver Leaman , pp. 115-148,

Judaism & Jews | Philosophy

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Grossato, Alessandro

Al crocevia spirituale tra Ebraismo, Cristianesimo et Islam .-- 2014 : Quaderni di Studi Indo-Mediterranei, vol. 6 / 2013 pp. 3-16, (2014)

Judaism & Jews | Latin | Hebrew | Arabic language | Spain - Muslim (general) | Parables

YAHUDİLİK**Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman****21.08.2017**

Frenkel, Miriam

Adolescence in Jewish medieval society under Islam. (Abstracts: Les adolescents dans la société juive médiévale en terre islamique; Jugend in der jüdischen mittelalterlichen Gesellschaft unter dem Islam.) .-- 2001 ISSN: 0268-4160 : Continuity and Change: a Journal of Social Structure, Law and Demography in Past Societies, vol. 16 ii pp. 166-167;263-281, (2001)

Youth, adolescence & teenagers | Judaism & Jews

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Goldman, S. ; Wieder, N.

An appraisal of Naphtali Wieder's Islamic influences on Jewish worship on the fiftieth anniversary of its publication .-- 1999 : Medieval Encounters, vol. 5 i pp. 11-16, (1999)

Judaism & Jews

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Vajda, George[s]

Jews and Muslims according to the Hadith .-- Sharpe, Armonk (NY), 2011 : The legacy of Islamic antisemitism: from sacred texts to solemn history
Trans. Emanuel, Susan

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Ventura, M.

Le kalâm et la peripatétisme d'après le Kuzari .-- Vrin, Paris, 1987 :

Judaism & Jews ; Halevi, Yehuda; Yehuda ha-Levi; Judah ha-Levi

Madde Yayınlandıktan Sonra Gelen Doküman**21.08.2017**

Wolfson, H. A. ; Sa'adya Ga'on

The Kalam problem of non-existence and Saadia's second theory of creation .-- 1946 ISSN: 0021-6682 : Jewish Quarterly Review, vol. 36 pp. 371-391, (1946)

22 Ekim 2017

MARUZ YAKINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

1146 SAHİM, Haideh. Two wars, two cities, two religions: the Jews of Mashhad and the Herat wars. *The Jews of Iran: the history, religion, and culture of a community in the Islamic World*. Ed. Houman M. Sarshar. London: Tauris, 2014, pp. 75-108. About the history of the Mashhadi Jews, their relation with the local Shi'ite population, forced mass conversion to Islam and their emigration to the nearby city of Herat.

Yahudiler
110024
Iran
091660

1138 COHEN, Marc. Defending Jewish judicial autonomy
in the Islamic Middle Ages. *Law and religious
minorities in medieval societies: between theory and
praxis*. Ed. Ana Echevarria, J.P. Monferrer-Sala, J.V.
Tolan. Turnhout: Brepols, 2016, pp. 13-33. *yahu lile 220221*
"Following the Islamic conquests, evidence points
to extensive Jewish reliance on the Islamic judiciary."

22 Ekim 2017

MARDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKUMAN

SINAL, Nicolai. Inheriting Egypt: the Israelites and the Exodus in the Meccan Qur'ān. *Islamic studies today: essays in honor of Andrew Rippin*. Ed. Majid Daneshgar and Walid A. Saleh. Leiden: Brill, 2016, (Texts and Studies on the Qur'ān, 11), pp. 198-214. Examines the issue of inheritance in relationship to Ps. 37. Unlike Aloys Sprenger, he views the qur'anic retellings of the Exodus as a deliberate and theologically motivated fusion of Egypt and Palestine into one sacred landscape on the one hand, and the Islamic scripture's general assertion that God's "righteous servants" shall "inherit the earth", a promise that Q 21:105 accurately ascribes to the Book of Psalms, on the other.

Enbiya Suresi
050 833
Yakundilic
22.0004

22 Ekim 2017

MARDE YAYINLANCIKTAN
SUNPA CELEN DOKUMAN

- Masih
131084
Yahudilik
20024
- 24 HUGHES, Aaron W. Messianism and the shadow of history: Judaism and Islam in a time of uncertainty. *Islamic studies today: essays in honor of Andrew Rippin*. Ed. Majid Daneshgar and Walid A. Saleh. Leiden: Brill, 2016, (Texts and Studies on the Qur'ān, 11), pp. 145-163. Reflects on the influence of German-Jewish Orientalism on the field of qur'anic studies and the representation of religious beliefs and practices of the Arabian Jews.

22 Ekim 2017

MADE YAYINLANDIKTAN
SIRA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2017

Islam
031785
Hristiyanlık
081144
Yahudilik
220024

- 425 AVALOS, Hector. Religion and scarcity: a new theory for the role of religion in violence. *The Oxford handbook of religion and violence*. Ed. Mark Juergensmeyer, Margo Kitts, and Michael Jerryson. Oxford: Oxford University Press, 2016, pp. 554-570. In Islam, Judaism and Christianity.
426. BAR-ASHER, Meir M. "We have made it an Arabic Qur'an": the permissibility of translating scripture in Islam in contrast with Judaism and Christianity. *Interpreting scriptures in Judaism, Christianity and Islam: overlapping inquiries*. Ed. Mordechai Z. Cohen and Adele Berlin; with the assistance of Meir M. Bar-Asher ... [et al.]. Cambridge: Cambridge University Press, 2016, pp. 65-83.

MADDE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2017

MARKE YAYINLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

444
Hristiyanlık
081144
Ya Haditlik
22.0024
151am
091785

TOLAN, John. Blasphemy and protection of the faith: legal perspectives from the Middle Ages. *Islam and Christian-Muslim Relations*, 27 i (2016) pp. 35-50. "How Jewish, Christian, and Muslim legal traditions from Antiquity and the Middle Ages define and prohibit blasphemy."

22 Ekim 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DUKÜMAN

- 1134 IBN ZIKRİ AL-FASİ, Muḥammad b. 'Abd al-Raḥmān. *Rashf al-darab fī faḍl Banī Isrā'īl wa-'l-'Arab*. Tr. Fenton, Paul. Madrid: CSIC, 2016 (Fuentes Arábico-Hispanas, 36). 194 & 155 pp. Edition and annotated English translation of a unique apologetic work emanating from the ranks of the Jewish 'Marranos' (*al-muhājirūn*) in early 18th century Morocco. It "constitutes the most explicit defence of Jewish ethnicity in the arena of the medieval debate about ethnic superiority". Translated Title: On the eminence of Israelites and Arabs: a neo-Muslim apology in defence of the Israelites.

Yahudilik
220024

22 Ekim 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
ONRA GELEN DOKÜMAN

431 COHEN, Mordechai Z. Words of eloquence: rhetoric and poetics in Jewish *Bible* exegesis in its Muslim and Christian contexts. *Interpreting scriptures in Judaism, Christianity and Islam: overlapping inquiries*. Ed. Mordechai Z. Cohen and Adele Berlin; with the assistance of Meir M. Bar-Asher ... [et al.]. Cambridge: Cambridge University Press, 2016, pp. 266-284. Shows how the insights of "classical and Muslim perspectives [on rhetoric and poetics] helped provide a critical framework that enriched Jewish *peshat* interpretation, especially in the Andalusian school."

Yahudilik
220024

793 *Juives et musulmanes: genre et religion en négociation.*
Sous la dir. de Lisa Anteby-Yemini. Paris: Karthala;
Aix-en-Provence: MMSH, 2015. 248 pp. Women
and religion; comparative approach.

Yahudi-İslam
220024
İslam
03785

YAYIMLANDIKTAN
GELEN DOKÜMAN

26 Kasım 2017

3342 *Modernity, minority, and the public sphere: Jews and
Christians in the Middle East.* Ed. S.R.
Hiristiyani
081144 Goldstein-Sabbah, H.L. Murre-van den Berg. Leiden:
Yahudi
220024 Brill, 2016 (Leiden Studies in Islam and Society, 4).
317 pp. Focusing on inter-communal dialogues
and identity construction among the Jewish and
Christian communities of the modern Middle East
and paying special attention to the concept of space.

26 Kasım 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

21 Kasım 2017

- 294 SHERRARD, Brooke. American biblical archaeology and Jewish nationalism: Rabbi Nelson Glueck, the American Schools of Oriental Research and the Israeli state. *Journal of Holy Land and Palestine Studies*, 11 ii (2012) pp. 151-174. *Yahudilik* 220024

MADE YAYIMLANDIKTAN
VRA GELEN DOKÜMAN

1780 MAZUZ, Haggai. Qur'anic commentators on Jewish
and Zoroastrian approaches to menstruation. *Review*
of Rabbinic Judaism, 15 i (2012) pp. 89-98.

Yolcu
22002
1307

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

1769 CRONE, Patricia. Jewish Christianity and the Qur'an
(part one). *Journal of Near Eastern Studies*, 74 ii
(2015) pp. 225-253. Part two appeared in 75 i
(2016), pp. 1-21. Reprinted in P. Crone, *The Qur'anic
pagans and related matters. Collected studies in three
volumes. Volume 1*, ed. Hanna Siurua (Leiden: Brill,
2016): 225-276.

Kur'an
111373
Yahudi
220024

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DÖRÜMÜN

- 1066 HAWTING, Gerald R. Jews or pagans? The identity of those who reject the messenger in the Qur'ân. *Le judaïsme de l'Arabie antique: actes du Colloque de Jérusalem (février 2006)*. Sous la dir. de Christian Julien Robin. Turnhout: Brepols, 2015, pp. 485-494.

Yahudilik
220024
Patpatrestlik
160130

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

Yahudilik
20024

840

COSTA, José. Les juifs d'Arabie dans la littérature talmudique. *Le judaïsme de l'Arabie antique: actes du Colloque de Jérusalem (février 2006)*. Sous la dir. de Christian Julien Robin. Turnhout: Brepols, 2015, pp. 453-484.

775 GIL BENUMEYA GRIMAU, Rodolfo. *Judaïsme Yahudilik e islam profundos: ambigüedad y espera, fe y entrega*. [Madrid]: Ibersaf, 2008. 243 pp. 20024

01 Mayıs 2019

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Mayıs 2018

7433 *The Festschrift Darkhei Noam: the Jews of Arab lands.* Yahudilik
Ed. Carsten Schapkow, Shmuel Shepkaru, and Alan 220024
T. Levenson. Leiden: Brill, 2015 (Brill's Series in
Jewish Studies, 55). 274 pp. Festschrift presented
to Norman (Noam) Stillman. Contains a bibliography
of selected publications by N. Stillman compiled by
Walker Robins (pp. 255-261).

6067 STEIN, Sarah Abrevaya. [Roundtable: Jewish
Yahudilik identities in the Middle East, 1876-1956] The field
220024 of in between. *International Journal of Middle East
Studies*, 46 iii (2014) pp. 581-584.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

BEN-NAEH, Yaron. Jews on the move during the late Ottoman period: trends and some problems. *A global Middle East: mobility, materiality and culture in the modern age, 1880-1940*. Ed. Liat Kozma, Cyrus Schayegh and Avner Wishnitzer. London & New York: Tauris, 2015, pp. 134-162.

GÜRKAN, Salime Leyla. From the "Jew" of the Ottoman Empire to the "other" of the Turkish Republic. *International Journal of Turkish Studies*, 19 i-ii (2012) pp. 115-126. Review article on *From Istanbul to Jerusalem: an itinerary of a young Turkish Jew* and *93 harbi: Tima'da son Osmanlı Yahudileri*, both by Erol Haker.

COHEN, Julia Phillips. The east as a career: Far Away Moses & company in the marketplace of empires. *Jewish Social Studies*, 21 ii (2015) pp. 35-77. About the self-styled 'oriental' Jew who went by the name 'Far Away Moses' and who, in the 1860s, became a celebrity to American and European travelers in Ottoman Istanbul, and more generally about "the substantial but still invisible story of Jews' role in the modern oriental-goods trade".

Yahudiye
2002

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

976 *Jewish biblical interpretation and cultural exchange: comparative exegesis in context.* Ed. Natalie B. Dohrmann and David Stern. Philadelphia (PA): University of Pennsylvania Press, 2008. 340 pp. *Yahudilik*
With several contributions dealing with the intersection of biblical and qur'anic exegesis. *20024*

1045 FIRESTONE, Reuven. Patriarchy, primogeniture, and polemic in the exegetical tradition of Judaism and Islam. *Jewish biblical interpretation and cultural exchange: comparative exegesis in context.* Ed. Natalie B. Dohrmann and David Stern. Philadelphia (PA): University of Pennsylvania Press, 2008, pp. 108-123. *Yahudilik*
20024

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

1794 STROUMSA, Guy G. Jewish Christianity and
Islamic origins. *Islamic cultures, Islamic contexts:
essays in honor of Professor Patricia Crone*. Ed.
Behnam Sadeghi ... [et al.]. Leiden: Brill, 2015,
(*Islamic History and Civilization: Studies and Texts*,
114), pp. 72-96.

Yahudilik
220024

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DÖNÜMÜN

- 1868 SCHWARB, Gregor. *Uşul al-fiqh* im jüdischen *Uşul al-fiqh*
kalām des 10. und 11. Jahrhunderts. *Orient als* 20015-
Grenzbereich? Rabbinisches und außerrabbinisches *gahudim*
Judentum. Herausgegeben von Annelies Kuyt und Gerold Necker. Wiesbaden: Harrassowitz, 2007, 220-24
(Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes,
60), pp. 77-104. On the reception of Islamic legal
methodology and hermeneutics (*uṣūl al-fiqh*) among
Jewish *mutakallimūn* of the 10th and 11th centuries.
Translated Title: *Uṣūl al-fiqh* in Jewish *kalām* of the
10th and 11th centuries.

01 Mayıs 2019

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

5733 *Sites of Jewish memory: Jews in and from Islamic lands in modern times* / ed. Glenda Abramson. London: Routledge, 2015. 314 pp. Essays on Jewish communities in North Africa, Turkey and Iraq.

Yahudilik
220024

5734 *Studies in medieval Jewish poetry: a message upon the garden*. [Ed.] Alessandro Guetta and Masha Itzhaki. Leiden: Brill, 2009 (Studies and Texts in Jewish History and Culture, 18). 297 pp. Much on Arabic influences and Jewish poets from Muslim territories.

Yahudilik
6019
220024

LEWIS, Bernard. *The Jews of Islam*. New ed. Princeton: Princeton University Press, 2014. 296 pp. Previously pub. London 1984.

01 Mayıs 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

محضر الشهود فی رد الیهود، کتابی در نقد یهودیت نوشته حاجی بابا قزوینی یزدی. در آستانه قرن سیزدهم، شهر یزد صحنه رشته‌ای مباحثات جدلی بود که در آن چند چهره جدید اسلام حضور فعالی داشتند. حاجی بابا قزوینی یزدی، از جمله این چهره‌ها بود. او فرزند ملایی یهودی تبار به نام محمد اسماعیل قزوینی بود که به اسلام گرویده بود. محمد اسماعیل در پاسخ به انتقاد هم‌کیشان پیشین خود رساله‌ای با عنوان *انباء الانبیاء* نوشته بود. حاجی بابا در کنار پدر در مباحثات جدلی او حضور داشت و این تجربه الهام‌بخش وی در نگارش ردیه‌اش شد. این ردیه در ۱۲۱۱ق به فارسی نوشته و در هفت باب و چند فصل تنظیم شد. مبنای *محضر الشهود* نقد کتب مقدس یهودیان با رویکردی تفسیری و نگرشی شیعی است. نویسنده کوشیده است با رجوع به نص تورات و تفسیر آیات آن حقانیت نبوت پیامبر اسلام را اثبات کند و وجوه انحراف یهودیان را در نپذیرفتن دعوت او بنمایاند. نگرش شیعی حاکم بر *محضر الشهود* در کنار تسلط مؤلف آن بر زبان عبری دو وجه تمایز بارز این ردیه با ردیه‌های پیشین است. در واقع، عقیده اصولی مسلمانان به تحریف تورات و ندانستن زبان عبری مانع از اتخاذ رویکرد تفسیری در نقد باورهای یهودیان به استناد آیات مقدس می‌شد. بی‌میلی یهودیان به چنین مباحثاتی نیز علت دیگری در بی‌رونتی مباحثات جدلی میان مسلمان و یهودی بود.

نقد قزوینی یزدی از باورهای دینی یهود بر چند محور استوار است: نخست نقد سنت روایی یهود است که در دوره‌ای متأخر در قالب مجموعه‌ای با عنوان «مشنا» (میشنه) گردآوری شده است و منبع و سرچشمه اصلی احکام عبادی یهودیان در روزگار وی بود. وی با طرح استدلال‌هایی و با استناد به بخش‌هایی از تورات در اعتبار مشنا تردید می‌افکند. او نیز همچون سایر ردیه‌نویسان مسلمان تورات را متنی منسوخ و تحریف‌شده می‌داند، اما همزمان در اثبات دعاوی خود به عباراتی از نص عبری آن استناد می‌کند که به نظر وی یهودیان معنای آن را درست در نیافته‌اند. پیشگویی ظهور و تسلط اسلام محور دیگر نقد یهودیت است. مؤلف در این زمینه، از دیدگاهی رایج در میان ردیه‌نویسان مسلمان پیروی می‌کند مبنی بر اینکه تورات متنی است دربرگیرنده حقایقی که اگر درست فهم و تفسیر شود بر حقانیت پیامبر اسلام و

اینکه پیامبر محسن را قبل از تولد نام‌گذاری کرده بود توصیه شده که پیش از تولد فرزند نامش مشخص شود.

منابع: *انساب الاشراف*، ۲/۱۳۶؛ *اثبات الرصیه*، ۱۵۳؛ *الاحتجاج*، ۳۸-۳۷/۲؛ *الارشاد*، ۳۵۴/۱؛ *بحار الانوار*، ۴۳/۱۹۵؛ ۱۹/۵۳؛ ۳۹/۲۸؛ ۱۹۵/۴۳؛ ۱۹/۵۳؛ ۳۷۲/۲۵؛ *الطبقات*، ۳/۱۳؛ *لسان المیزان*، ۴۰۵/۱؛ *مجلل و نحل*، ۵۷/۱؛ *المعارف*، ۹۲؛ *معانی الاخبار*، ۲۰۶؛ *میزان الاعتدال*، ۱۳۹/۱؛ *الوافی بالوفیات*، ۱۷/۶؛ *محسن در یابیگی*

محسن تتوی، محمد حسن فرزند نور محمد فرزند ابراهیم فرزند یعقوب (۱۱۲۱-۱۱۶۳ق)، شاعر پارسی‌گوی هند. نیاکانش پیشه ابریشم‌فروشی داشتند. در جوانی به خدمت میر لطفعلی خان همت، از شاعران و ادب‌دوستان بزرگ تته (م ۱۱۴۴)، پیوست و نزد او پرورش یافت. از محضر شاعران برجسته‌ای چون مقلد اصفهانی، که در دوره صادق‌علی خان (۱۱۴۹-۱۱۵۰) به تته آمده بود، نیز بهره برد و در شاعری چندان استادیافت که به گفته مؤلف *مقالات الشعراء* «در تته به این کمالت و لطافت سخن و ملاحظت کلام کسی بر نیامده، رواج طرز استادان عجم و هند از تمثیل‌بندی و مناسبات شعری از اوست». محسن در شعر از شمس‌الدین حافظ شیرازی و جلال‌الدین اسیر شهرستانی پیروی می‌کرد و مرثیه‌هایی نیز به طرز دوازده‌بند محتشم کاشانی دارد. وی همانند قانع تتوی و سید جان‌الله شاه‌میر در پیشرفت قصیده‌سرایی رواج دادن مرثیه‌سرایی در سند سهم مؤثر داشت. محسن والیان و بزرگان تته را مدح گفته و در ۱۱۵۱، که نادر به هند تاخت، وی شاه افشار (۱۱۴۸-۱۱۶۰) را نیز ستود. از جمله آثارش عبارت‌اند از *دیوان شعر*، شامل انواع شعر از قصیده و غزل و رباعی و ماده تاریخ *بمقدم دوازده گوهر*، مثنوی در ستایش ائمه اطهار (ع)؛ *طراز دانش*، در بیان زایش امام دوازدهم؛ *اعلام ماتم/حملة حسینی*، نزدیک ۱۰/۰۰۰ بیت، بر وزن و شیوه *حملة حیدری*؛ *محک کمال*، گزیده‌ای از ۱۳/۰۰۰ بیت از غزلیات شاعران گذشته و هم‌روزگار شاعر و ۷۰۰ تا ۸۰۰ بیت از سروده‌های خود او که به میان نور محمد ولایتدار تته تقدیم شده است. دیوان محسن در ۱۹۶۳ در کراچی به چاپ رسید.

منابع: *پارسی‌گویان هند و سند*، ۱۶۹-۱۸۹؛ *تحفة الکرام*، ۳۶۲، ۳۷۵-۳۷۶، ۴۵۳-۴۵۷، ۴۶۱؛ *فهرست نسخه‌های خطی فارسی*، ۲۵۱۶، ۲۶۴۴؛ *مقالات الشعراء*، ۷۰۲-۷۰۵.

بررسی ابعاد تأثیر فرهنگی یهود بر جامعه اسلامی بعد از پیامبر (ص)

کتابخانه
220024

فاطمه جعفرتیا

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GÖZELER DOKÜMAN

D4284

02 Temmuz 2018

چکیده: سابقه حضور یهود در جزیره‌العرب به دوره پیش از اسلام بازمی‌گردد. ظاهراً یهودیان در ادوار مختلف به این منطقه مهاجرت کرده‌اند. عدم حضور جدی یهودیان این منطقه در میان مشاهیر فرهنگ و علم یهود، نشان از پایین بودن سطح دانش آنان در مقایسه با یهودیان سایر مناطق دارد. با این‌حال یهودیان بر جامعه عرب تأثیرگذار بودند. در دوره اسلامی علمای یهود به دلیل عدم برخورداری از دانش، نتوانستند تعامل سازنده‌ای با پیامبر (ص) داشته باشند. بعد از رحلت پیامبر (ص)، مسلمانان در تعامل با یهودیان به ویژه احبار نومسلمان، عناصری از فرهنگ یهود عمدتاً با بار ارزشی منفی وارد فرهنگ اسلامی کردند. اما با آغاز شکل‌گیری تمدن اسلامی، مسلمانان با ساکنان مناطق مفتوحه از جمله علمای یهود تعامل دو سویه برقرار کردند. نگارنده بر آن است که تفاوت سطح دانش یهودیان جزیره‌العرب با مناطق دیگر، تأثیرگذاری دوگانه یهود در فرهنگ اسلامی را به همراه داشته است. نتیجه پژوهش حاضر مین آن است که تأثیرگذاری یهودیان جزیره‌العرب در سده‌های نخستین در جامعه اسلامی سبب نفوذ آن دسته از عناصر فرهنگ یهود در جامعه اسلامی شد که واژگونه شدن بخشی از آموزه‌های اسلامی را به دنبال داشت؛ در حالی که با آغاز شکل‌گیری تمدن اسلامی تعامل دو سویه میان علمای مسلمان و یهود به وجود آمد.

واژه‌های کلیدی: یهود، عرب، جزیره‌العرب، اسرائیلیات

۷-۳۲

257876

02 Temmuz 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GÖZLENEBİLİR BOKÜMAN

HERESY AND THE POLITICS OF COMMUNITY

THE JEWS OF THE FATIMID CALIPHATE

MARINA RUSTOW

Cornell University Press

Ithaca and London

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	257876
Tas. No:	236 RUS. H

2008
New York

A VOLUME IN THE SERIES

Conjunctions of Religion and Power in the Medieval Past

Edited by Barbara H. Rosenwein

A list of titles in the series is available at www.cornellpress.cornell.edu.

Yahudilik (220024)
Fatimiler (060108)

فرهنگ یهود و تأثیر آن در بازتولید نگاه جاهلی به جایگاه زن مسلمان در خانواده

فاطمه جعفرنیا^۱

یازدهمین
220024
Aile
01131
54284

چکیده: در دوران قبل از اسلام در منطقه جزیره العرب همانند سایر مناطق، نگرش منفی به زن نگاه غالب بوده است. اسلام این نگرش را متحول کرد. در گفتمان قرآن با تأکید بر خلقت یکسان زن و مرد و تبیین بینش اسلام در مورد تشکیل خانواده، زن از هویتی مشترک با مرد و از موقعیت بهتری در عرصه خانواده برخوردار شد. در پی رحلت پیامبر(ص)، اراده جامعه اسلامی بر این اندیشه استوار شد که گفتمان اسلام درباره زن در حاشیه قرار گیرد. نگارنده بر آن است که عناصر ادیان و اقوام دیگر، از جمله عناصر فرهنگ یهود، در تقویت این جریان و بازتولید نگاه جاهلی به زن تأثیرگذار بوده است. فرهنگ یهود که در برگزیده شاخص‌های نگاه منفی در بُعد جایگاه زن در خانواده بود، بانگاه جاهلی در این زمینه هم‌سویی یافت. نتیجه پژوهش حاضر آن است که سیاست خلفا برای فراهم کردن زمینه نفوذ و رواج عناصر فرهنگ یهود به وسیله اخبار نومسلمان و راویان آنها، منجر به ظهور احادیث و روایت‌هایی شد که هر چند به نام احادیث اسلامی به فرهنگ اسلامی راه یافت، در حقیقت چیزی جز بازتولید نگاه جاهلی به زن نبود. از این رو، آگاهی از آموزه‌های اصیل اسلامی از آموزه‌های جاهلی بازتولید شده به نام اسلام از اهداف این پژوهش است.

۱۱۳-۸۳

واژه‌های کلیدی: زن، قرآن، سیره نبوی، عصر جاهلی، یهود

Kitab-ı Mukaddes
111153
yahudilik
220024
Hristiyanlık
081144

موقف اليهود والنصارى من مخالفيهم من خلال كتابهم المقدس ومن خلال شواهد التاريخ

القسم الثاني: أحكام الحرب وتطبيقاتها

- دراسة مقارنة -

- تحقيق علي الشريجي قاسم النوري، ط مؤسسة الرسالة بيروت ١٤١٢هـ.
- الأحاديث القدسية، تحقيق : مصطفى عاشور، مكتبة القرآن للطبع والنشر، القاهرة.
- (٦٤) - هلال : إبراهيم إبراهيم :
- ولاية الله والطريق إليها، مطبعة حسان، القاهرة، ١٣٩٧هـ.
- (٦٥) - الهيثمي، الحافظ، نور الدين، علي بن أبي بكر :
- مجمع الزوائد ومنبع الفوائد، ط : دار الكتب العلمية - بيروت، بدون سنة الطبع.

إعداد

د. محمد بن عبد الله بن صالح السحبي

أستاذ العقيدة المشارك في قسم الدراسات الإسلامية

كلية التربية، جامعة الملك سعود

عضو الجمعية العلمية السعودية لعلوم العقيدة

والأديان والفرق والمذاهب

عضو الجمعية السعودية للدراسات الدعوية

04194

264062

THE CAMBRIDGE HISTORY OF JUDAISM

VOLUME VII

THE EARLY MODERN WORLD, 1500-1815

VOLUME EDITORS

JONATHAN KARP
ADAM SUTCLIFFE

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	264062
Tab. No:	296.09 2018-21

02 Kasım 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

CAMBRIDGE
UNIVERSITY PRESS

2018

CHAPTER 31

JEW IN THE OTTOMAN EMPIRE

(1580-1839)

JOSEPH R. HACKER

Yahudilik
220024

Although many historians employ the term “early modern” to mark the changes experienced by Jews living in Christian Europe from the sixteenth to eighteenth centuries, scholars of both eastern European and Ottoman Jewry generally agree that these same transformations were largely absent from these regions. Certainly, as regards Jews in the Ottoman Empire, their legal status, relationship to the government and to the surrounding society, their economic activities, cultural outlook, and lifestyle did not undergo a radical alteration during this period, even though they experienced definite change and development. These centuries should therefore not be understood as marking an “early modern” period for the Jews of the Ottoman Empire, comparable to that which may have occurred elsewhere. Instead, equivalently fundamental changes in the world of Ottoman Jews occurred only in the nineteenth century.

It is widely accepted today that the decade of the 1580s marks the beginning of a period of transition in Ottoman history. The years 1453 to the end of the sixteenth century are often described as the classical period, one characterized by military conquests and territorial expansion, by centralized and autocratic government, by urbanization and economic expansion as well as cultural flowering (particularly in architecture and material culture). Not so the era that followed. From 1580 on, a series of severe financial crises hobbled the Empire due to the flooding of Mediterranean markets with American silver and as a result of the need to upgrade the Ottoman military. Political instability (repeated large-scale rebellions in the center and Anatolian provinces) resulted in demographic crisis and exacerbated tensions and conflict between the core and periphery. From the first quarter of the seventeenth century, localism intensified. Power and authority increasingly passed into the hands of local communal, ethnic, and religious entities, strengthening the interdependence of their members. Externally, the rise of England, Holland,

This chapter was translated from the Hebrew by Jonathan Karp, except where otherwise noted.

831-864

STUDIES IN MUSLIM-JEWISH RELATIONS

Muslim-Jewish Encounters Intellectual Traditions and Modern Politics

Edited by

Ronald L. Nettler

The Oxford Centre for Hebrew and Jewish Studies, UK

and

Suha Taji-Farouki

Centre for Middle Eastern and Islamic Studies, Durham University, UK

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	264033
Tas. No:	320.95694 MUS.J

 Routledge
Taylor & Francis Group
LONDON AND NEW YORK

2013

02 Kasım 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

2. A CONTEMPORARY CONSTRUCTION OF THE JEWS IN THE QUR'AN: A REVIEW OF MUHAMMAD SAYYID TANTAWI'S *BANU ISRA'IL FI AL-QUR'AN WA AL-SUNNA* AND 'AFIF 'ABD AL-FATTAH TABBARA'S *AL-YAHUD FI AL-QUR'AN*

SUHA TAJI-FAROUKI

Yahudiilik
220024

A search of the WorldCat database (which lists books in libraries world-wide) under the subject of *al-yahud* (or *Banu Isra'il*) and the *Qur'an* gives twenty-five titles in Arabic, published since 1966.¹ While this listing is by no means exhaustive, it does provide an indication of the extent of recent literature addressing the subject of the Jews in the *Qur'an*, and the *Qur'anic* treatment of them. This chapter offers a detailed review of two examples of this literature first published during the second half of the 1960s, a decade characterized in the Arab world by the politics of Pan-Arabism and confrontation with Israel. By highlighting the contextual influences on these texts, it maintains that such writings represent a response to the Arab defeat in Palestine and the creation and consolidation of the state of Israel, and an effort to make sense out of this within the broader experience of the colonialist intrusion into Muslim lands.

Adopting an essentialist approach, recent writings on the Jews in the *Qur'an* attribute to them an unchanging nature, which persists across the centuries. Historically conditioned polemic against *Banu Isra'il* and *al-Yahud* in the *Qur'an* forms the basis of a generally negative construction of Jewish nature in these works. This provides a convincing explanation for current Zionist successes and abuses in Palestine, and for perceived Jewish political and economic entrenchment and domination in other parts of the world. To confirm the timeless and unpleasant Jewish character they uphold, these writings also recruit observations on Jewish nature emanating from sources extraneous to the Islamic (and Arab) traditions. As a particular response to the Palestine defeat and to growing Israeli supremacy regionally, works such as those reviewed here form a distinct strand

Studies on the Children of Abraham

Series Editor

Antti Laato (*Åbo Akademi University, Finland*)

Editorial Board

Gerhard Langer – Pekka Lindqvist – Vera B. Moreen
Uri Rubin – Sabine Schmidtke – Martin Tamcke
David Thomas – Roberto Tottoli

VOLUME 5

02 Kasım 2019

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

The titles published in this series are listed at brill.com/stca

261420

Jewish-Muslim Relations in Past and Present

A Kaleidoscopic View

Edited by

Josef Meri

İslam
091785
Yahudilik
220024

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	261420
Tas. No:	209 JEW-M

BRILL

LEIDEN | BOSTON

2017

252562

THE OXFORD HANDBOOK OF THE

ABRAHAMIC RELIGIONS

Edited by

ADAM J. SILVERSTEIN

and

GUY G. STROUMSA

Associate Editor

MOSHE BLIDSTEIN

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	252562
Tas. No:	209 OXF. H

OXFORD
UNIVERSITY PRESS
2015

Yahudilik (220024)

Christiyenlik (08/144)

İslam (091785)

02 Kasım 2013

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

3415 *Science in medieval Jewish cultures.* Ed. Gad
Freudenthal. Cambridge: Cambridge University
Press, 2011. 547 pp. Incl. several essays related
to the Arabic scientific tradition & Jews in Islamic
contexts.

yahudilik
✓ 220024

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKUMAN

01 Ocak 2019

17165
yahudilik
22 0024

STEIN, Sarah Abrevaya. *Extraterritorial dreams: European citizenship, Sephardi Jews, and the Ottoman twentieth century*. Chicago & London: University of Chicago Press, 2016. 224 pp.

01 Ocak 2019

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

25 Temmuz 2018

HAR-EL, Shai. *Where Islam and Judaism join
together: a perspective on reconciliation.* New York:
Palgrave Macmillan, 2014. 226 pp. *yahudilik
22024*

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKUMAN

25 Temmuz 2018

WALLACH, Yair. Jewish nationalism: on the *Yahudilik*
(im)possibility of Muslim Jews. *The Routledge*
handbook of Muslim-Jewish relations. Ed. Josef Meri. *120024*
New York: Routledge, 2016, pp. 331-349.

WASSERSTEIN, David J. Straddling the bounds:
Jews in the legal world of Islam. *Law and religious*
minorities in medieval societies: between theory and
praxis. Ed. Ana Echevarria, J.P. Monferrer-Sala, J.V.
Tolan. Turnhout: Brepols, 2016, pp. 73-82. In the
medieval Muslim world.

6371 *Disability in Judaism, Christianity, and Islam: sacred texts, historical traditions, and social analysis*. Ed. ^{Yahudilik} Darla Schumm and Michael Stoltzfus. New York: ²²⁰⁰²⁴ Palgrave Macmillan, 2011. 246 pp.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2018

مجلة المؤرخ العربي

يصدرها اتحاد المؤرخين العرب بالقاهرة

العدد الحادي عشر - المجلد الأول

مارس - ٢٠٠٣م

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GEL EN DOKÜMAN

د. رياض مصطفى أحمد شاهين (*)

النشاط الاقتصادي لليهود في الحجاز قبل الإسلام

ملخص البحث:

تناولت بالدراسة موضوع النشاط الاقتصادي لليهود في الحجاز قبل الإسلام لما لهذا الجانب من أهمية ، وخصوصاً لفهم الموقف الحاسم الذي اتخذته الرسول محمد ﷺ من هؤلاء اليهود ، والذي انتهى أخيراً بإجلائهم عن مراكزهم ، والقضاء على تجمعاتهم . حيث أن للعامل الاقتصادي أهمية لا تقل عن أهمية العامل الديني في الصراع الذي نشب بين اليهود والمسلمين ، فلقد رأى اليهود أن مجيء الإسلام وحلوله بين ظهرانيهم في المدينة هو نهاية نفوذهم ومكاسبهم الاقتصادية التي حققوها طوال الفترات السابقة .

ولقد حاولت في بحثي هذا أن أتطرق في البداية للوجود اليهودي في الحجاز حيث تناولت موقع الحجاز ، ودلالات هذا الموقع لموطن هؤلاء اليهود ، مبيّناً أن اليهود استوطنوا بالأصل مناطق الواحات التي تمتاز بمياهها الكثيرة وتربتها الخصبة ، مما جعل منها محطات مهمة على طرق القوافل التجارية ، بالإضافة إلى أن ذلك أتاح لليهود ممارسة مهنة الزراعة .

وتناولت أيضاً فعاليات اليهود الاقتصادية من زراعة وصناعة وتجارة ، والتي كانوا يمارسونها في المدينة المنورة ، مما جعلها مجتمع الموارد المتنوعة ، لم يطغ فيها جانب من الجوانب الاقتصادية على الآخر .

* أستاذ مشارك في التاريخ الإسلامي بالجامعة الإسلامية - غزة .

272171

Mamluk Studies

Yahudilik (220024)
Eyyubiler (051199)
Memlükler (130900)

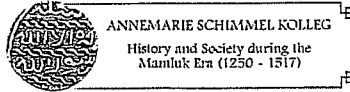
Stephan Conermann (ed.)

Volume 16

Muslim-Jewish Relations in the Middle Islamic Period

Edited by Stephan Conermann and Bethany J. Walker

Jews in the Ayyubid and Mamluk Sultanates
(1171-1517)

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Temmuz 2018

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	272171
Tas. No:	956.04 MUS.)

Editorial Board: Thomas Bauer (Münster, Germany), Albrecht Fuess
(Marburg, Germany), Thomas Herzog (Bern, Switzerland), Konrad
Hirschler (London, Great Britain), Anna Paulina Lewicka (Warsaw,
Poland), Linda Northrup (Toronto, Canada), Jo Van Steenbergen
(Gent, Belgium)

V&R unipress

Bonn University Press

2017

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

POSTMODERNİZMİN AYDINLANMAYI ELEŞTİRİSİ
POSTMODERNISMS'S CRITIQUE OF THE ENLIGHTENMENT
ERNEST WOLF-GAZO - ÇEV.: ŞEFİK DENİZ
1 - 16

İSLÂM BANKACILIĞI VE RISK SERMAYESİ
MUDARABA AND VENTURE CAPITAL IN ISLAMIC ECONOMY
HAMDİ DÖNDÜREN
17 - 31

ŞEHULİSLAM MUSTAFA SABRİ VE GÖRÜŞLERİ (1869 - 1954)
MUSTAFA SABRİ AND HIS VIEWS (1869-1954)
AHMET AKBULUT
32 - 43

YAHUDİLERDE DİN VE GELENEK ÜZERİNE
RELIGION AND TRADITION IN JUDAISM
BAKİ ADAM
44 - 51

İSLÂM'DA ÇOK KADINLA EVLİLİK
POLYGAMY IN ISLAM
SEMRA ULAŞ
52 - 63

HAVVA: İSLÂMÎ KADIN İMAJİ
EVE: ISLAMIC IMAGE OF WOMEN
JANE I. SMITH - YVONNE Y. HADDAD/ ÇEV.: YASİN AKTAY
64 - 71

Yahudilik (220024)

YAHUDİLERDE DİN VE GELENEK ÜZERİNE

RELIGION AND TRADITION IN JUDAISM

BAKİ ADAM

A.Ü.İLAHİYAT FAK. ARŞ. GÖREVLİSİ, ANKARA

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

21 Ekim 2016

GİRİŞ

Din tarihine baktığımızda, bütün dinlerin dualist bir yapıya sahip olduklarını görürüz. Bir tarafta ve ön planda dinlerin geleneksel yüzü, diğer tarafta, geri planda kalmış ve geleneksel yüz içinde kaybolmuş vahyi öz bulunmaktadır. Dinlerin geleneksel yüzü, bir bakıma insanların oluşturduğu bir yapıdır ve "din" deyince akla bu geleneksel yapı gelmektedir. Genelde, insanların muhatap olduğu da bu geleneksel yapıdır. Bugünün insanı vahyi dinle değil, vahyi din çerçevesinde kendi oluşturduğu "din" ile muhatap durumdadır. Yahudilerin dini Yahudilik, Hıristiyanların dini Hıristiyanlık, Müslümanların dini Müslümanlıktır. Yani, Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'dan bahsedilince yaşanan geleneksel din kastedilmektedir. İnsanın oluşturduğu geleneksel din, zamanla, vahyi özü perdelemiş ve ön plana çıkmıştır. Geleneksel din, her alanda, bütün teferruatıyla kurumlaşmış ve insanın yürümesinden oturup kalkmasına, yeme ve içmesinden alle ve iş hayatına, kısacası hayatın bütün hücrelerine hakim olmuştur. Bugünün dindarları benzetme hoş görülsün, Fransız sosyolog Emile Durkheim'in¹ dinin niteliği hakkındaki görüşünü haklı çıkarıncasına, kendi ürünü dine tapar gibidirler. İşte, terakkiye mani olarak gösterilen de vahyi din değil, insan ürünü bu geleneksel dindir.

Günümüz insanının geleneksel dine bakışı; müsbet ve menfi olmak üzere iki yönlü bir yaklaşımdır.

Dine müsbet yönde yaklaşanlar iki gruba ayrılmaktadır. Birinci grupta, kayıtsız, geleneği dogmatik olarak kabullenen dindarlar; ikinci grupta ise geleneği aşip öze ulaşmaya çalışan şuurlu, aydın dindarlar yer almaktadır. Yahudi-

ilkte, Hıristiyanlıkta ve İslam'da bu gruplar mevcuttur ve bu gruplar kendi aralarında mücadele halinde dirler.

Dine menfi yönde yaklaşanlar; dini terakkiye mani görüp onu insan hayatından kaldırmaya çalışırlar. Bunlar, malzemelerini genellikle dinin geleneksel yüzünden elde ederler.

Tarihi değeri bulunan ve eklektik olmayan bütün dinler², ilk yapıları itibarıyla, insan fıtratına uygun; insanı insanca yaşamaya, "insan olmaya" sevkeden ulvi değerleri ihtiva ederler. Hz. Musa'nın dini İsrailoğullarını Mısır firavunlarının esaretinden kurtarmış, onları efendi yapmıştır. Ama, ne zaman ki Hz. Musa'nın dini Hahamların oluşturduğu geleneksel din ile perdelenmiş ve Yahudilik ortaya çıkmış, İsrailoğulları hem Hahamların hem de yabancı kavimlerin kölesi durumuna gelmiştir. Sonra Hz. İsa ortaya çıkmış, Hahamların geleneksel din anlayışını tenkid etmiş, Hz. Musa dinini yeniden en saf şekliyle ortaya koymuştur. Hz. İsa, kör klavuzlara benzettiği Hahamların nüfuzundan Yahudileri kurtarmaya çalışmıştır. Fakat, çok geçmeden Hz. İsa'nın öğretileri de Haham zihniyetli Kilise Babaları'nın oluşturduğu geleneksel Kilise Dininin mozayığı arasında anlamını yitirmiş ve bugün bildiğimiz Hıristiyanlık mey-

¹Durkheim, dinin temelini sosyolojik bir temele bağlar. Ona göre, dinin temel fikri "kutsal"dır, o da ictimai yapıdır. Kutsal, toplumun kutsal kabul ettiği şeydir. Böylece din, toplumun kutsal kabul ettiği şey olarak, kendine tapınılılığı ifade eder. Bkz. Güney Tümer-A. Küçük, *Dinler Tarihi*, Ankara 1988, s. 30.

²İlahi menselli dinler sadece Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'dan ibaret değildir. Hinduizm, Buddhizm ve Zerdüşdilik gibi tarihi olan ve eklektik yapı taşımayan bütün dinler de ilâhi menseldir. Bkz. Ömer Nasuhi Bilmen, *Muazzaz İlm-i Kelam*, İstanbul, 1987, s. 45.

Dinler Tarihi Araştırmaları-II

(Sempozyum: 20-21 Kasım 1998, Konya)

ANKARA
2000

Yahudilik (220024)

YAHUDİLİKTE DİN KAVRAMI VE DİN ANLAYIŞI
Doç. Dr. Baki ADAM
MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

21 Ekim 2016

Yahudilikte din kavramının ne olduğuna, hangi kelimelerin din anlamında kullanıldığına geçmeden önce Yahudilik açısından dinin ne anlam ifade ettiğine bakmak gerekir. Her din gibi Yahudilik de, kendinden başka din tanımaz. Ortodoks Yahudilerin anlayışı böyledir. Bununla birlikte Yahudilik, kendisinin onayladığı ilkeler bakımından Yahudilik dışındaki bazı inanç biçimlerini reddetmez. Bunların bütünü oluşturulan sistemleri kendisi gibi birer din olarak tanımasa da bu sistemlere uyanları kurtulmuş gözüyle bakar, onları tamamen dalalette görmez. Çünkü bu ilkeler, Adem'den Sina'daki vahye kadar Allah'ın bütün insanlık için vahyettiği evrensel genel ilkelerdir. Bunlara "Şeva mitsvot bney Noah" (Nuhilerin yedi kanunu) adı verilir. Bu ilkeler şunlardır:

1. Putperestlikten kaçınmak,
2. Küfürden kaçınmak,
3. Zinadan kaçınmak,
4. Adaleti sağlayacak adalet kurumlarını oluşturmak,
5. Kan dökmemek,
6. Hırsızlık yapmamak,
7. Canlı hayvandan et koparıp yememek

Yahudi bilginlerine göre, Sina'daki vahiy öncesi dönemde yaşayan bütün insanlar gibi İsrailoğullarının ataları İbrahim, İshak ve Yakup da birer Nuhi idi.¹ Sina'da gerçekleşen vahiy olayından sonra İsrail ırkından olanlar Tora'nın buyruklarıyla mükellef kılındı. Diğer milletler ise, Nuh yasaları üzerine hayatlarını devam ettirmede serbest bırakıldılar. Bu Nuh Yasaları, vahiy yoluyla Tora'da Musa'ya bildirildi. Bu bakımdan, bu yasalara Nuhilerin yanın-

¹ Talmud Bavli, İngilizce-İbranice, İngilizce çevirinin editörü: Yehezkel Epstein, Soncino Press, London 1984, 1990, Sanhedrin 59 a; Ayrıca bkz. Lopes Cardozo, The Infinite Chain, Jerusalem 1989, sf. 64.